

Za zadovoljevanje večine skupnostnih potreb narodu zadostuje lastna državna oblast. Za zadovoljevanje nekaterih širših potreb, ki niso kulturno specifične, stopajo narodi v medsebojno pogodbeno povezavo, v smislu katere nastajajo skupne večnarodne zveze in ustanove, katerih pristojnosti, sestava in poslovanje se razvijajo v pogodbeno določenih okvirih.

Ciril A. Zebot

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Novi družbeni in politični razvoj v Jugoslaviji se giblje v smeri naraščajočega pritiska za uveljavljanje izvorne suverenosti republik. Pritisk v tej smeri je zaradi izrazitih kulturnih posebnosti ter kričečega gospodarskega izkoriščanja in zaposlavljanja posebno močan in vztrajen v Sloveniji. Ta razvoj narekuje tudi Slovincem v svetu, da podprejo novo slovensko državno in demokratično uveljavljanje.

Ciril A. Zebot

LETNIK XXIII. — VOLUME XXIII. OKT. 1972

Published monthly by: Slovenian National Federation, of Canada, 646 Euclid Ave. Toronto, Ont. Canada.

STEVILKA 10. — NUMBER 10

OB SLOVENSKEM NARODNEM PRAZNIKU

Prost mora biti prost moj rod, na svoji zemlji svoj gospod (S. Gregorič)

Ob koncu prve svetovne vojne, katero je sprožil nemški šovinizem, da za vselej stre slovenske narode, je zavelo po vsej trli avstroogrski državi. Wilsonovo načelo o samoodločbi narodov, je dalo povod tudi Slovincem, da so odgovorili pokorščino oblastnim Nemcem in 29. oktobra 1918 v Ljubljani slovesno proglasili odcep od trhle monarhije ter proglasili slovensko narodno vlado.

Bila je to pomlad slovenstva. Kres narodnega navdušenja je gorel od prekmurskih ravnin, preko Slovenskih goric, od Triglavu do sinjega Jadrana. Slovenski narod je z zaupanjem gledal v prihodnost. Toda sledilo je bridro razočaranje. Ne bilo več govora o enakopravnosti odkar je regent Aleksander v imenu kralja Petra I. proglasil "narodno zedinjenje". Ne enakopravnost, ampak podrejenost v prav vseh pogledih dokler ni prišlo tako daleč, da je bila prepovedano slovenska narodna zastava in bilo proglašeno jugoslovenstvo. To je pokopalo prvo Jugoslavijo. Srbi sami so jo ubili. Sledila je strašna okupacija, ki naj bi po zamisli blaznega Hitlerja izbrisala Slovence s površja zemljepisne karte. Kraljevo diktatorstvo in trojno okupacijo je slovenski narod preživel kljub izgubi tolikih dragocenih življenj.

Zelja o svobodi in enakopravnosti Slovincem v družbi drugih večjih narodov ni zamrla. Niti komunizem, ki je objubljal "raj" na zemlji te želje ni mogel ubiti. Preteklost je Slovence izučila, da je narodna svoboda možna le v lastni suvereni državi. Spoznal je, da je Beograd ostal isti kot je bil pod Aleksandrovo diktaturo. Komunistični Beograd ima iste cilje: jugoslovansko edinstvo, komanda velesrbske čaršije, kapijenje v žulji pridobljenih dohodkov podjarmljenih narodov, zlasti Hrvatov in Slovincem v centrali komunizma in despotije v Beogradu.

Kljub krvavemu nasilju nad Slovinci in Hrvati, ko so zmage pijani rdeči "novi" oblastniki klali nedolžne protikomunistične žrtve, je slovenski narod ostal zvest idejam svojih velikih učiteljev: Slomska, Ev. Kreka, Ivana Cankarja, Franceta Prešerna, dr. Korošca in škofa Gregorija Marjota. "Na svoji zemlji svoj gospod", ta misel gre skozi vso slovensko narodno zgodovino od časa velikih narodnih taborov, podpisov za majniško deklaracijo vse do danes. Ne sme javno planiti na dan kot svetel kres ob času turških vpadov, da bi zbral borca za narodno svobodo in državnost v krepo, udarno armado, ki bi uničila za vselej tiste, ki preganjajo narodno zavest kot da bi bila narodnost zločin. Seveda je "zločin" po zamisli rdečega hostarskega maršala Tita. Tako tako besno preganja vse, kar diši po narodnosti in enakopravnost med Hrvati. Enako bi se sprivil tudi na Slovence rodoljube in bi brez usmiljenja strl vse, da bi ostal na oblasti za vselej le Beograd. Toda ta zavest, da je Slovenski narod neomejeni lastnik te od Boga mu dane zemlje, in da le on in nihče drugi nima pravice govoriti in njegovemu imenu, ja živa in globoko zasidrana v srcih Slovenskega naroda. Komaj čaka trenutka, ko bo lahko s pono-

PLURALIZEM - KANADSKA POT

Na letošnjem zborovanju kanadske federacije etničnega tiska v Winnipegu je govoril državni tajnik hon. Gerald Pelletier zbranim delegatom. Iz njegovega govora posnememo glavne misli:

Winnipeg ima že dolgo tradicijo kot večkulturni center tako po sestavi prebivalcev kot tudi po svojih ustanovah. V Winnipegu je bila prva provincialna konferenca o večkulturnosti (Manitobski mozaični kongres) in winnipeški Mednarodni center je postal sestavni del celotne družbe. V Winnipegu so začeli izhajati tudi prvi časopisi mnogih etničnih skupin. L. 1942 je bil tu ustanovljen kanadski klub etničnega tiska, ki se je 16 let pozneje razširil v Kanadsko federacijo etničnega tiska z nalogo pomagati graditi močno Kanado.

Ustanovitev etničnega tiskovnega kluba sovpada z ustanovitvijo odsega za narodnosti, ki je bil predhodnik oddela za državljanstvo, ki igra danes važno vlogo pri izvajanju večkulturne politike, kakor jo je objavil predsednik vlade v skupščini oktobra 1971.

Multikulturnost ni iznašla vlada, marveč je kanadska stvarnost že od nekdaj in obstoja v priznanju, spoštovanju ter podporanju prizadevanj za ohranitev in nadaljnji razvoj posebnosti narodnostnih skupin, ki sestavljajo Kanado.

Večkulturna politika je bila na splošno dobra sprejeta in zlasti etnični tisk jo je krepko podpiral. Na žalost je naletela na nekaj odpora pri nekaterih predstavnikih naglaške in francoske skupine, ki ne razumejo, da je večkulturnost samo logična posledica načela dvojezičnosti. Ministrski predsednik Trudeau je izrazil upanje (natiskovni konferenci 19. julija 1972), da upa, da bodo Kanadčani cenili različne kulture ter znanje tudi tretjega ali četrtega jezika. Po mnenju državnega tajnika ne

Na konferenci Kanadske etnične tiskovne federacije je bil zadnjega septembra v Winnipegu izvoljen za predsednika iste naš urednik g. V. Matko. Termin izvolitve je za 2 leti. Do sedaj je bil prvi podpredsednik želimo mu pri delu mnogo uspeha!

loči ljudi prava večkulturnost, ki temelji na medsebojnem spoštovanju ter izmenjavi, pač pa je sredstvo, da se doseže državna enotnost ter odpravi občutek državljanstva drugega razreda.

Pravi uspeh te politike bo seveda odvisen v prvi vrsti od etničnih skupin samih, ki se ne smejo zaključiti vase ter gledati enostransko v preteklost, marveč morajo iz svojih korenin živeti v sedanjosti za bodočnost.

Vlada izpolnjuje obljubo finančne podpore. Doslej je bilo odobrenih 127 projektov, ki so jih predložile kulturne in etnične skupine in skupni vrednosti blizu pol milijona dolarjev. V teku je podrobno preučevanje procesa ohranjanja jezika raznih etničnih skupin kot tudi odnosa med jezikom in kulturnim razvojem, pa tudi podpore etničnemu tisku. V pripravi je 20 zgodovinskih študij o posrednih skupinah. Program za upe-

ljevanje priseljencev se izpopolnjuje in National Film Board pripravlja filme, ki bodo prikazali doprinos posrednih narodnosti k rasti Kanade. The National Museum of Man je začel zbirati ter razstavlja predmete raznih etničnih skupin. The Public Archives so začeli zbirati material in dokumente, ki se nanašajo na zgodovino posrednih etničnih skupin v Kanadi in na National Library bo začela z nakupom ter razmeščevanjem knjig v jezikih narodnostnih skupin v javnih knjižnicah.

Maja je zopet v Winnipegu predsednik vlade naznanil ustanovitev posvetovalnega organa o večkulturnosti, ki bo sestavljen približno do 80% iz predstavnikov etničnih skupin in 20% iz predstavnikov prvotnih prebivalcev Kanade ter angleške ter francoske skupine.

Na predlog vlade je kanadski odsek UNESCO organiziral mednarodni simpozij o jezikih in kulturah, na katerega so bili povabljeni strokovnjaki iz nad 60 držav.

Lanskega novembra je praznovala Zveza etničnega tiska v Ontariju 20 letnico obstoja. S finančno pomočjo vlade je bila izdana spominska knjiga, v kateri ja eden sodelavcev komentiral večkulturnost v Kanadi.

"Kanada je končno priznala uradno svoj večkulturni značaj. Vzelo ji je zato dolgo časa — nad 100 let po konfederaciji. Morda je bilo to neizogibno, toda če je čas priznanja nastopil hitreje, gre zaslug za to neumornemu prizadevanju etničnih organizacij in njihovim časopisom. Glavni delež pripada urednikom samim, neznanim urednikom preteklosti, ki so vztrajali kljub vsem težavam, in starejšim urednikom sodobnosti, ki se bližajo upokojuju sicer brez finančnih uspehov, toda z zakladom bleščecih spominov v svojih srcih".

ZADRUŽNISTVO NA UNIVERZAH V ZDA

V zadnjem času sta dve univerzi v ZDA ustanovile posebne programe za združništvo.

Univerza Missourij v Columbiju je ustanovila Graduate Institute of Cooperative Leadership. Prvi kratak tečaj so imeli v juliju, na katerem so razpravljali o naslednjih predmetih: sedanje in bodoče družbeno, politično, gospodarsko in mednarodno okolje; analiza kmečkega gospodarstva ter analiza gospodarskih in družbenih filozofij združništva in splošna načela vodstva. Tečaj so namenjeni predvsem vodilnim osebam v združništvu.

Univerza Wisconsin v Madisonu je ustanovila the University Center for Cooperatives, ki ga vodi dr. Frank Groves, profesor agrikulturne ekonomije. Dosedanji International Cooperative Training Center v Madisonu, ki vodi tečaj predvsem za tiste, ki bodo delovali med revnejšimi sloji tako v ZDA kot tudi v deželah razvoja, bo sestavni del Centra. Center si bo prizadeval med drugim zlasti za širjenje združništva po mestih.

VII. KONGRES ZADRUŽNIH ZNANSTVENIKOV

Letošnje zasedanje Delovne skupnosti združnih institutov je organiziral združni institut vseučilišča v Munstru od 19. do 22. septembra. Predmet razprave je bila tema: "Združništvo — demokracija in tekma", 2. številka 22. letnika znanstvene revije za preučevanje združništva "Zeitschrift für das gesamte Genossenschaftswesen" je objavilo že pred kongresom prispevke, ki so jih obravnavali v delovnih sestankih marca 1970 v Marburgu, oktobra 1970 v Frankfurtu, marca 1971 v Munstru in januarja 1972 v Frankfurtu. Prof. dr. Erik Boettcher iz Munstra razpravlja o celotni temi "Združništvo — demokracija in tekma", dr. Rolf Eschenburg iz Munstra obravnava posebej odnose "Združništvo in demokracija", došim osvetljuje prof. dr. Gerd Fleischmann iz Frankfurta problem "Združništvo in tekma". Delovni skupnosti združnih institutov pripada kakih 50 znanstvenikov. —fš.

Baragov dan v Manistiqueu

Manistique, Mich. — Sedanja kapelica na kraju, kjer je 1832. Barago postavil prvo cerkev.

V nedeljo 17. septembra so slovesno obhajali Baragov dan v Manistique, Gornji Michigan. Preteklo jenamreč 140 let, odkar je Friderik Barago prišel v ta kraj. Leta 1832 je Barago, ki je imel središče v Krivem drevesu, prišel obiskat Indijance in jim oznanjal evangelij; dobri Indijanci so postavili cerkvico in Barago jo je posvetil Materi božji.

Središče letošnjih slovesnosti v Manistiqueu je bila koncelebrirana maša in seja Baragove zveze. Kot poročila The Catholic — glasilo marketske škofije — je ta Baragov dan nosil znak veselja in zmagoslavja. Navzoči so bili tudi trije škofje. Duho- vščina in ljudstvo se je Bogu zahvaljevalo za uspeh, ki ga je doseglo cerkveno sodišče v zave- devih Baragove kanonizacije. Slo- vnostni govornik je bil škof Kenneth J. Povish iz Grootsto- na, Minnesota. Škof Povish je

v govoru razvil prevážno temo: Baragovi vplivi v Minnesoti. Poudaril je zlasti tole:

Katoliška Cerkev v Minnesoti veliko dolguje Baragi, ker so bili Indijanci, ki jih je on spreobrnil in krstil, odlični glasniki evangelija in katoliške Cerkve: pripravljali so pot katoliškim misijonarjem. Drug vpliv, ki ga je imel Barago in ki je trajal več kot sto let, so bili Baragove knjige v očipvejsčini: molitveniki, katekizmi in slovnica ter slovar očipvejskega jezika. S tem je Barago opravil odlično versko in kulturno delo tudi v Minnesoti. Posebno pa je Barago pomagal Minnesoti, ker ji je poslal apostolske in poštvovalne misijonarje. Bilo jih je 12, vsi Slovinci. Škof Povish je posebej omenil: Pirca, Lavtizarja, Tomazina in Buha. V svojem iz- vajanju je dal najvišje priznanje Sloveniji in Slovenski Cerki.

Baragov proces v Marquetteu zaključen

Škofija Marquette je zaključila proces glede Baragove kanonizacije. Z 22. septembrom je takojšnje cerkveno sodišče imelo zadnjo sejo. S tem je bilo zaključeno delo, ki ga mora opraviti škofija, v kateri je svetniški kandidat umrl. Material za seje je pripravil in delovanje sodišča usmerjal slovenski frančiškan iz Rima, p. Bruno Korošak. Kot veččaka v kanonizacijskih zadevah ga je v Marquetteu poslala vatikanska Kongregacija svetih obredov. Sedaj bosta marquetteški škof Salatk in Baragov postulator p. James Wolf poslala vso zadevo in zaključke sodišča v Vatikan. Iz- vedenci so prepričani, da bo papež ta škofijski proces potr-

dil in ga sprejel kot apostolski proces.

Tako bo sedaj sveti sedež odločil o kanonizaciji obeh slovenskih kandidotov, Slomska in Barage. Veseli smo, da sta obe zadevi stekli.

Hvaležni smo marquetteškemu škofu Charlesu Salatki in postulatorju Wolfu. Posebej izre- kamo svojo zahvalo gospodu patru Brunu Korošaku.

• Letos so prvič dovolili, da se smejo prijaviti za sprejemne izpite v zelo znani in prestižni Ecole Polytechnique v Parizu tudi dekleta. Med 308 kandidati, ki so uspešno položili izpite, je bilo tudi osem žensk. Najboljši uspeh je dosegla 19. letna Anne Chopinet, ki je matematično čudo. Solo je ustanovil Napoleon.

NEW YORK TIMES O BARAGI:

BARAGOVA BEATIFIKACIJA PREDLOŽENA RIMU

Prvi korak do svetništva za misijonskega škofa Friderika Ireneja Barago — piše New York Times 19. septembra v posebnem poročilu iz Marketa — je bil zaključen in izsledki škofijskega sodišča z vsem gradivom o Baragi bodo zdaj poslani v Vatikan v nadaljnje proučevanje in postopek. — Škof Barago — nadaljuje New York Times — je bil rojen v Sloveniji leta 1797 in je prišel leta 1830 kot misijonar v Ameriko, kjer je 37 let deloval med Indijanci v Michiganu in delih Wiscon-

som rekel: "Ne bo nas več tujčin teptal, ne tlačil nas krvavo, naš rod bo tu gospodoval, naš rod in naše pravo". (S. Gregorič).

Zato ob 54. obletnici prvega slovenskega narodnega praznika z zaupanjem gledam v bodočnost. Vemo, da bo ta cilj: svobodna, suverena slovenska država prej ali slej dosežen. Bodo še žrtve, napori, bo še hud boj za enakopravnost v družbi drugih svobodnih narodov, toda zmaga bo naša. Ni več Aleksandra L., ne Hitlerja in Mussolinija, tudi Tito bo šel verjetno kmalu, a slovenski narod bo ostal kakor je ostal živ in nezlomljen pod tolikimi nasilji v zgodovini. Z vero v Boga, z zaupanjem in kraljico Sloven- cem brezjanko Marijo Pomagaj, bomo doživeli veliki dan narodnega vstajenja.

M.G.

sina, Minnesota in Kanadske pokrajine Ontario. Bil je prvi škof v Sault Ste. Marie—Market- ske škofije, kjer je umrl leta 1868 in je pokopan v kripti katedrale sv. Petra v Marketu. Gradivo, ki je bilo zbrano in predloženo škofijskemu sodišču je sad več kot 30 letnega raziskovalnega dela v glavnem pod vodstvom Baragove zveze v Marketu. Po izjavi Charlesa Strelica, člana škofijskega sodišča, je o Baragi med drugim pričal Chauncey Moran iz Velikega zaliva (Big Bay), ki je izjavil, da pripisuje ozdravljenje po odstranitvi na raku obolele ledvice molitvam škofu Baragi. Duhovnik Strelick je povedal dalje, da je nadaljnji priča — Bernard Lambert, 43 letni uradnik v okraju Barago in avtor Baragovega življenjepisa, izpovedal, da je po molitvah škofu Baragi za pomoč ozdravel od artritisa. Njegov "čudež" je eden od faktorjev, ki jih morajo presoditi v Rimu, je dejal duhovnik Strelick. — Poročilo New York Timesa nadaljuje: Zadevek za kanonizacijo škofa Barage je na škofiji uradno začel meseca junija marketski škof Charles Salatk, ki je izbral sodišče; Škofijski postopek je označen kot "informativni" in je važen, ker mora informirati Vatikan, da ima škofija kandidata za svetništvo in zakaj. V Vatikanu zadevo pregleda Kongregacija za zadeve svetnikov, ki lahko vpraša škofijski tribunal za na-

daljnje informacije. Končno odločitev pa napravi Papež na osnovi zaključkov Kongregacije. — Če bo škof Barago priznan za svetnika — piše New York Times — bo drugi Američan, ki bo dosegel to čast. Prva je bila častita mati Francis Xavie Gabri- ni iz Chicaga. Stopnja blaženega — to je stopnja pred kanonizacijo so dosegli trije Američani: Mati Elizabeta Seton iz New Yorka, škof John Neumann iz Filadelfije ter redovnica Rose Philippine Duchesne, us novitel- kama ameriške veje Družbe. Pre svetega Srca. Med nekaterimi drugimi, ki jih smatrajo za kan- didate za kanonizacijo je Katherine Tekjavitia indijanska iz predrevolucionarne dobe.

Ker ni med živimi nobenega, ki bi poznal škofa Barago — nadaljuje Times, so večino dokazilnega gradiva za postopek na marketskem škofijskem sodišču pripravili duhovniki in strokovnjaki, ki so preštudirali in zbrali izredno mnogo Barago- vilih spisov, med katerimi so pri- digne, molitveniki, slovnice, napi- sane v indijanskem jeziku Ci- pewa, angleščini, francoščini in nemščini ter zgodovine. Dokler niso v letih 1840 v zgornjem delu Michiganskega polotoka začeli kopati bakreno in železno rudo ter se ni razvilo gozdarstvo so bi- li Baragovi verniki Indijanci. Za- to se je večina dokazilnega gradi- va nanašala na misijonarjevo de- lo med Indijanci, njegov pomoč Indijancem za samopravo in

krščansko življenje. — Na vpra- šanje — nadaljuje New York Times — če današnji Indijanci — po njegovem mnenju — smatrajo škofa Barago za svet- nika, je marketski duhovnik Strelick dejal, da je nekaj mlaj- ših Indijancev, ki jim Barago ni dovolil, ker je označeval nji- 30 3 col. baragova beatifikacija hove prednike za divjake in po- gane. "Toda — je pristavil Stre- lick — to so bile oznake tedanj- ega časa, ki niso imele istega ponaževalnega pomena kot ga imajo danes." Vendar član mar- ketskega sodišča za Baragovo zadevo Charles Strelick smatra, da je zadeva za kanonizacijo škofa Barage tako dobra, da bo zanjo treba samo tri ali štiri le- ta — vanasprotju mnogo daljšim časom, ki je običajno potreben," zaključuje članek v New York Timesu.

Škof Barago velja za enega izmed soustanoviteljev Katoliške Cerkev v Združenih državah, ker se je udeležil prve ameriške škofijske sinode v Baltimoru. Barago ima tudi častno mesto v Ameriškem Narodnem svetišču v Washingto- nu, kjer ima v zakristiji svoje okno, v slovenski kapeli pa re- lief, krščevanju. Indijancev področja Velikih jezer, kar tudi simbolizira slovenski doprinos širjenju katolicizma v Zdrže- nih državah.

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates \$4.00 per year; 30c per copy
Advertising 1 column x 1" \$2.80

Published monthly by
Slovenian National Federation of Canada
646. Euclid Ave., Toronto 4.

Member of C.E.P.F.

SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvič v mesecu.

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 4 \$, za Argentino 250 pezov, za Brazilijo 60 kruzairov, za Anglijo 20 šilingov, za Avstrijo 35 šilingov, za Avstralijo 2.50 avstr. L., za Italijo in Trst 800 lir, za Francijo 600 frankov. Naročniki v Argentini morejo poravnati naročnino tudi v upravi „Slovenske poti“.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

MEĐ SLOVENCMI

Toronto

• Obe slovenski šoli v Torontu, pri Mariji Pomagaj in pri Brezmadžni v New Torontu, sta koncem septembra zopet začeli z vzgojnim delom. Šolski prostori so popolnoma zasedeni, kajti prigrasilo se je izredno število gojencev. Ravnatelj in učitelj imajo polne roke dela. Veseli smo dela in uspeha te prevane narodno kulturne ustanove.

Slovenski klubi in društva v našem mestu naj bi kazali tej vzgojni ustanovi več pozornosti in morda ponudili materialno pomoč! Znano je vendar, da se morajo šole poleg mnogih problemov boriti tudi s težavami finančnega značaja.

• Na zahvalni dan smo v Torontu pokopali G. Ivana Peterlina, ki je podlegel posledicam delovne nezgoda, družini naše izkreno sožalje. Pokopan je na pokopališču "sveti križ".

• 11. oktobra pa smo pokopali G. Stefana Štuklja, ki zapuščila ženo ga Nežo in hčerko Ga. P. Pavlin z družino in v Ottawi sina Dr. Toneta z družino. Doma zapuščila številne sorodnike. Na zadnji dom na pokopališču "Sveti križ" so ga spremili mnogi prijatelji. Preostalih naše izkreno sožalje.

• Škof g. Janez Jenko bo 19. okt. prispel na večtedenski obisk med izseljenci v Kanadi. Obiskal bo vse dušnopastirske centre.

V Kanadi mu, želimo da bi se dobro počutil med nami, in žel zaželjeni uspehi!

Chicago

• Zlati jubilej farne šole Sv. Stefana obhajamo letos. Cerkevna jubilejna proslava je bila v nedeljo 14. sept. s sveto mašo in banketom. Slovesno zahvalno sveto opravilo je daroval kustos slovenskih frančiškanov p. Blaž Chemažar. Somaševala sta p. Leonard Bogoli in p. Alojzij Madic. Vsi trije so izšli in naše farne šole. Pridigal je p. Leonard. Iz te naše farne šole, ki kaže še sedaj polnost življenja je izšlo v 50 letih okrog 1600 graduantov. Zanimivo bi bilo vedeti, kakšno stopnjo izobrazbe so ti graduanti dosegli. Med novonaseljenci jih je nekaj z doktorsko diplomom. Izšla je tudi Spominska knjiga. Zunanja proslava s plesom in srečanjem bo 17. oktobra v veliki svetostefanski dvorani. Sedaj na šoli poučuje 5 sester in 4 laiki. Stroški so séveda veliki. Samo za plače nad 50 tisočakov. Pa ne bodo učnine nič povišali. Upajo, da bo 50 letnica prinesla tudi nekaj dohodkov za kritje stroškov.

• Tomazino gostilne ni več. Kupila jo je neka firma, ki bo tam prodajala avtomobilske dele. Z Tomazinovo gostilno, ki je imela primerno dvorano, gre v zgodovino del slovenskega družabnega življenja: Poroke, družabne prireditve itd. Tudi Slov. Narodne Zveze je imela skoraj redno tukaj svoje vinske trgovine in družabne prireditve.

STEPHEN B. ROMAN MEETS WITH THE ETHNIC PRESS

Slika posneta na sestanku. Od leve desno: ga. M. Brodzki, g. Tom Clifford (kandidat v Broadview okrožje), ga. T. Szekeley, g. John Gillespie (Davenport okrožje), Dr. S.B. Roman (York North okrožje), g. N. Hawrisc, ga. Vladimir Mauko, (predsednik Ethnic Press Assoc. of Ont.), g. Clement Nusca (York West okrožje).

(From the speech on Aug. 31st to members of Toronto Ethnic Press)

The Ethnic press as a medium of information has played, and will continue to play, an important role in informing and enlightening great segments of the Canadian population in their understanding, and attitudes towards Canadian politics. In the forthcoming Federal election the Ethnic editors will once again have the opportunity to place the real issues in front of their readers and help them shape their opinions and reach their individual decisions as to who should be given the privilege and the right to govern and administer the destiny of Canada. — — — I am sure that all of us who became Canadians by choice are very much concerned about these problems, perhaps even more so than other Cana-

dians because we fully appreciate and know what it means to lose freedom to tyranny. The countries of our origin and their people have suffered the consequences of social unrest and bad economic policies. We have seen and experienced the fallacy of ideologies which are opposed to democracy. Coming to this land from many countries of the globe, we Canadians by choice, cherish primarily the individuals' freedom and security, the economic opportunities, and the prized hope of a better future which Canada has offered to millions of Europeans and non-Europeans. . . .

I also know that the Canadians by choice — the Ethnic groups — are aware of the importance of integration into the mainstream of Canadian life. Certainly, New Canadians, as much as anybody else, if not more, would like to preserve Canada as a truly democratic country closely associated with all other nations opposed to tyranny. From my long association with you and the Ethnic groups in general, I also know how you feel about our current foreign policy and Canadian participation in the ideological struggle of the world of today.

This situation cannot be changed unless you, your community leaders and every individual concerned about the future of Canada takes an interest in Canadian politics. The Participation of the people with various backgrounds in public life is the best way to make Canada a happy home for all her citizens.

Manitoba premier received historical documents of Ethnic Press of Ontario. Premier Edward Schreyer of Manitoba was officially presented with the historical document "20 Years Ethnic Press of Ontario". Mrs. Sonja H. Roeder, a member of Winnipeg Press Club brought greetings from members of E.P.A.O. and indicated that the Manitoba Press Club was working on a similar document.

• Največji greh nemških mož je pomanjkanje nežnosti. To jim žene v največ primerit očeje. Drugi grehi so, da nikdar ne pohvalijo njihovih gospodinjstkih prizadevanj ter da ne dajejo dovolj denarja za gospodinjstvo.

od Srbije. Ako tedaj hrvaška država ne privoli prehoda cez njeno ozemlje; smo primorani prositi sosedno Madžarsko, da preko njenega ozemlja nesemo pozdrave v Beograd. Za slučaj slovenske nepriljubljenosti in nezanimanja za samostojnost, imajo mejaši že izdelane zemljevide, kjer so nas razdelili v korist: Rimu—Dunaju—Budapešti. Po vseh pravilih; brez brutalnih nasilij, delajmo za samostojno državo; nikakor pa ne zahtevati od Srbov lojalnost in pravice manjšine.

Slovinci smo tisočleten narod z vsemi pravicami in možnostmi za samostojno—suvereno državo, združeno v skupnem evropskem trgu in v zvezi združenih narodov.

Vsega tega ne smemo pozabiti in vedno odločno zahtevati, da smo le: BOGU otroci NARODU sinovi in Hlapci nikomur.

Cleveland 20. julija 1972

Louis Zajec

OB CASU FEDERALNIH VOLITEV . . .

Dr. Stanley Haidasz, kandidat liberalske stranke v Parkdale okrožju se razgovarja z urednikom našega lista na tiskovni konferenci, ki mu jo je pripravila Etnična tiskovna zveza v Ontariu.

Skupina urednikov etničnih listov v družbi Dr. S. Haidasza, liber. kandidata za Parkdale in nekaj njegovih prijateljev, kandidatov, na tiskovni konferenci.

Manjšinski tisk v Jugoslaviji

časniki	skupna število naklada	časopisi	skupna število naklada
Albanci	9 5,000,000	10	1,200,000
Bolgari	3 150,000	—	—
Cehi in Slovaki	4 330,000	8	400,000
Italijani	3 1,300,000	5	150,000
Madžari	3 16,500,000	15	500,000
Rumuni in Rusini	11 600,000	6	50,000
Turki	4 300,000	—	—

• Tema letošnjega zadrugnega meseca oktobra v ZDA bo "Zadruga služijo".

• V finančnem letu 1971—72 so prispevali Kanadčani za programe CARE \$1,655,000, kar je nad pol milijona več kot prejšnje leto. Velik del tega

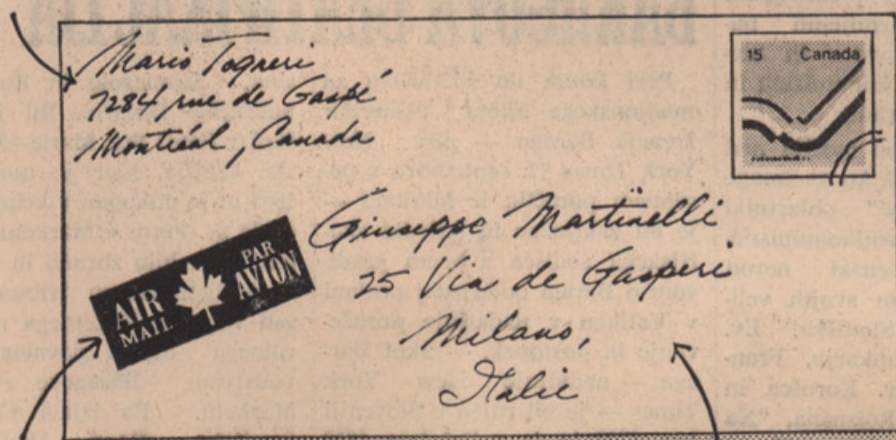
denarja je bil porabljen za pomoč potrebnim v Bangladešu.

• V posebni družbi za razvoj trga Place Desjardins v Montrealu so zastopane rajfajznovke s 51% in provincialna vlada z 49%.

Kako odpošlješ pošto za praznike.

Ne pozabi naslov odpošiljatelja v angleščini ali francoščini. Predno odpošlješ pošto, zagotovo nalepi zadostno poštino.

Naslovi tvoje pismo natančno. Zapiši ime države samo v francoščini ali angleščini.

Če odpošlješ zavitek preko morja ga dobro zavij in močno zaveži. Tvoj lokalni poštni uradnik ti bo določil pravo poštino.

Zagotovi, da bodo vsa pisma in zavitki

JUGOSLAVIJO

odposlani pred:

Pisma in karte Zavitki

Navadna pošta Zračna pošta
10. NOV. 8. DEC.
20. OC. 6. DEC.

Dobili smo s prošnjo za objavo! UDERNIŠTVU: TABOR, KLIC TRIGLAVA IN SLOVENSKA DRŽAVA

Prosimo objavite priloženi dopis: "NOVO HLAPEVANJE" v vašem listu. Ta dopis je odgovor na "Poslanico NO", kako

nekateri drugi gledajo na politično situacijo. Cleveland 11. avgusta 1972. Louis Zajec, 1439 Larchmount Rd., Cleveland, Ohio 44110 USA.

NOVO HLAPEVANJE

Iz "TABORA" št. 772, na "POSLANICA NARODNEGA ODBORA ZA SLOVENIJO"

1. Nujnost res zahteva, da se na vseh delih sveta ohranja mir v medsebojnem sožitju narodov; čeprav stoletno sovražstvo dela ovire po nizkotnosti nekaterih nestrpnih, ki se lahko vleče v nedogleden čas, iz demokracije v komunizem ali obratno. Da se ta nujnost uveljavi in pride do končnega sporazuma med narodi je treba veliko diologike, v sporazumu brez osebnih koristi. V tem jug.—slov. slučaju ni nihče pomislil in vprašal za logični status ostale pokrajine; n. pr. Hrvaška, Makedonijo, albanški Kozmet, Bosna Hercegovina Srbijo, še najmanj pa Slovenijo o stabilnosti več narodnostnih pravic in samostojnosti druga do druge, v slučaju prekinitve komunizma na Balkanu. Poslanica NO je zopet pahnila Slovenijo v srbsko-jug. gnezdo; brez, da bi kdo vprašal dva milijona upravičencev... Polek hrvaških ekstremistov,

kateri zahtevajo takojšnji izstop iz jug. skupnosti, bi morali imeti Slovenci železo v ognju za samostojno državo, kadar bo komunizem zgubil zaupanje med narodi in pomoč od zunaj, ker se bo zrušil v pozabo. Ni več leto 1918 ko je narod želel združjenje in Jugoslavijo. Čas je skoval nove ideje za samostojnost in nič več hlapčevanja drugim...

2. Preveč zaupljivo je povedano v Poslanici, da naj prijateljsko delamo in poslušamo gospoda Tita do konca; in šele tedaj naj si izberemo način vladanja. Je tudi dobesedno zapisano: "Obsojamo nasilno razbijanje Jugoslavije..." Po listini združenih narodov (UN) (CHATER) v kateri so navedene človeč. Pravice in pravice narodov, ima vsakdo pravico pravilno zahtevati mu dane možnosti za samostojno bivanje.—NAROD SE BOLJ, zato je hrvaško vprašanje obsodil Tito; in kdor ni za razbijanje mu daje prav... Le toliko so bili Hrvati na napačni poti, kjer so se hoteli

osvoboditi iz komunizma v komunizem po internacionalile, to je povedano točno, da se komunizem po internacionali. Le to je povedano točno, da se NO bori za svoje stolčke in ni zmogel narediti red med emigranti; kako toraj v domovini? 3. Kdor gleda slov. narod pod jugosl. okriljem z vsemi pravicami v ZDRUŽENI EVROPI in oblasti v Beogradu se moti. (oprostite izrazu) Po 50 letih so vse jug. republike izskoriščane pod geslom: Boga tejši naj podpira revnejše. V bodočem evropskem trgu lahko delujejo vse narodnosti kod samostojne države, ako ne privolijo v skupnost (Jugoslavija) ker jim daje pravico: CHARTER. Rekapitulacija se vidi tudi v tem, da je Slovenija zapostavljena vsled svojega jezika, prepoved razobešanja slov. zastave, vseljevanje iz drugih republik delovnih ljudi ter mačehovsko razdeljevanje in jemanje narodnega dohodka, in osebni sistem pravic je postavljen pod mizo.

4. Vse skozi; zlasti pa decemberski dogodki 1971. leta, ni samo hrvaška zadeva, ampak je pomembna za vse, ki žive v Jugoslaviji. Ona še nenehno deluje za svojo samostojnost; navzlic temu, da ji kom. koristoželci in nekateri pomagači ugovarjajo iz sklopa jugosl. narodov. V slučaju hrvaške samostojnosti smo Slovenci izolirani

BO TITO REŠIL SVOJE ŽIVLJENJSKO DELO?

(The New York Times je pod tem naslovom dne 26. septembra objavil naslednji komentar profesorja Cirila Zebota ob priliki, ko je skupina hrvaških teroristov zasegla švedsko letalo.)

"Zračno piratstvo, ki so ga pred nedavnim izvršili hrvaški teroristi, je treba presojati kot posledico beogradske odločitve lanskega decembra, ki je odstranila vodilne osebnosti hrvaške partije in vlade. Ta čistka je dala nov zagon prej odrinjenim hrvaškim političnim skrajnežem.

"Julija 1971 so v Jugoslaviji sprejeli vrsto ustavnih dopolnil, ki naj bi zagotovila močno različnim republikam njih avtonomijo. Hrvaško politično vodstvo, ki je v sodelovanju s sosedno slovensko republiko in z drugimi liberalnimi silami v deželi doseglo to prepotrebno ustavno spremembo, je postalo deležno široke ljudske zaslonbe. Prvič po vojni je vidna večina hrvaškega ljudstva sprejela načelo prožne unije suverenih republik Jugoslavije kot praktično rešitev za globoka nasprotja, ki so petdeset let težila deželo pod dvema zaporednima centralističnima režimoma. Hrvaško teroristično delovanje v svetu je skoraj prenehalo, ker so se politični skrajneži čutili bolj in bolj nepotrebni in osamljeni.

"Čim pa je hrvaška vlada predložila svojo prvo večjo zahtevo — da bi nova zveza sprejela centralistični devizni sistem — je protihrvaški pritisk srbskega vojaškega vodstva in drugih centralističnih sil v Beogradu sprožil naglo reakcijo. Pod tem pritiskom je Tito javno obtožil voditelje hrvaške partije, vlade in kulture "protirevolucionarne" zarote. Voditelji so bili odstranjeni. Tisoči vplivnih Hrvatov na vseh področjih in stopnjah so izgubili svoje partijske, vladne in druge javne položaje. Ječe so polne in politični procesi se množijo. Tudi v drugih republikah so privili centralistični vijak.

"V današnji Jugoslaviji ta novi kurs zveznega nazadovanja in narodnostnega preganjanja ne more uspeti; lahko le še bolj oslabi že itak kočljivo zvezo šestih republik in to v ključnem razdobju, ko se približuje konec Titove osebne vladavine. Vprašanje je, ali bo mogoče ta nevarni razvoj pravočasno ustaviti.

"Po globokem razočaranju, ki ga je povzročil decemberski protihrvaški puč, samo povratek v predecembersko stanje ni več zadosten. Poleg dosledne izvedbe lansketelnih ustavnih sprememb je sedaj potrebna tudi učinkovita decentralizacija vojaškega poveljstva. Samo ta

reorganizacija bi lahko preprečila možnost usodnega prevrata proti novi ustavi ali celo proti neodvisnosti dežele v trenutku prehoda v potitovsko dobo.

"Po svojem zgodnjem odporu proti Stalinu je Tito zabeležil dva pomembna dosežka. Ohranil je Jugoslavijo neodvisno

Neodložljive spremembe

(K svojemu komentarju v N.Y. Times-u nam je dr. Zebot poslal naslednje dodatne misli:)

Osnovni namen ustavnih dopolnil leta 1971 je bil iz Jugoslavije narediti dogovorno zvezo republik, v kateri bi republike imele izvirno suverenost, prek zveze pa bi sporazumno uresničevale skupne pogoje napredovanja in varnosti. V ta namen so ustavna dopolnila močno zmanjšala zvezne pristojnosti in predvidela medrepubliško sporazumevanje o važnejših zveznih ukrepih.

Ker je z lanskimi spremembami število ustavnih dopolnil naraslo na 42, je bilo dogovorjeno, da bodo do leta 1973 vse dosežane spremembe integrirali v novo besedilo celotne ustave. To bi obenem omogočilo, da bi v novo ustavo vnesli tudi novemu značaju zveze primerno preureditev zveznega predstavništva (parlamenta) in še druge potrebne spremembe.

v mednarodnih odnosih in sprejmenil je njen notranji sistem proč od prvotnega sovjetskega ustroja v smeri začetkov razvoja k politični samovladi in gospodarskemu samoupravljanju. Sedaj je na Tjtu, da reši svoje življenjsko delo, ki je v resni nevarnosti".

Pred protihrvaškim pučem lanskega decembra je prevladovalo stališče, naj bi zvezni parlament sestavljali Zbor narodov kot paritetno predstavništvo republik. Bolj in bolj je tudi prevladovalo stališče, da bo tudi vojsko in druge še preostale centralistične ustanove treba vskladiti z novim zveznim načelom.

Udar proti Hrvaški je naznačen razvoj zavrl. Gonja proti "nacionalizmu" je zaustavila izvedbo decentralizacijskih sprememb, namesto njih pa je sprožila gostobesedno kampanjo za izvedbo nekkih sprememb samoupravnih struktur v podjetjih in med njimi (ustavna dopolnila 21, 22 in 23). Tudi glede napovedane spremembe zveznega parlamenta imajo sedaj glavno besedo partijski doktrinarni. Ti govorijo in se razpisujejo o potrebi takojmarnega "delegatskega sistema", v smislu katerega bi zve-

zno skupščino (kot tudi republiške in občinske) zgradili iz "delegatov" nekkih še neobstoječih "temeljnih organizacij združenega dela". Gre za namerovno preprečiti ali vsaj zvođeniti izvedbo že sprejete ustavnega načela, da je zveza skupnost suverenih republik.

Obenem z ustavitvijo centralističnega terorja na Hrvaškem je treba prenehati tudi z vsemi drugimi oblikami obstrukcije ustavnih sprememb. Nujen je povratek k resnemu delu zveznega preurejanja, dokler je še čas. Poglavitne so naslednje spremembe:

(1) Brez nadaljnega zavlačevanja je treba izvesti že sprejeta ustavna dopolnila o razmejtvu pristojnosti med republikami in zvezo in o načinih medrepubliškega sporazumevanja o važnejših zveznih ukrepih.

(2) Novo besedilo celotne zveze ustave, ki je v pripravi, bi moralo vključevati tudi naslednja dodatna določila:

(a) Enakopravnost jezikov in republik mora obveljati tudi v vojski. Vojska mora biti organizirana po republikah s koordiniranim zveznim štabom na paritetni osnovi.

(b) Paritetni Zbor narodov mora biti edini dom zvezne skupščine.

(c) Zaradi petdesetletne koncentracije vladne birokracije in

finančnih ustanov v Beogradu si mora preurejena zveza republik izbrati novo središče, ki bo vsaj toliko oddaljeno od Beograda, da ne bo pod neposrednim pritiskom centralistične "čaršije".

(d) Denacionalizirane finančne in gospodarske ustanove v Beogradu, ki so svoj položaj zgradile na zveznih finančnih sredstvih (n. pr. "Jugo"-banke za zunanjo trgovino, investicije in kmetijstvo) morajo ta skupna javna sredstva vrniti republikam po ključu povprečnih republiških dajatev zvezi v razdobju 1945—1968. Te ustanove bi morale tudi opustiti svoje bivše uradne "jugo"-nazive.

(e) Skupnost osnovnih zna-

čilnosti gospodarskega sistema in enotnega trga na celotnem področju zveze se ne sme tolmaiti kot ustavna ovira za diferencirani razvoj konkretnih ustanov in oblik samoupravljanja v skladu z različnimi stopnjami in posebnostmi razvoja v posameznih republikah.

(f) Med ustavno zavarovanimi človeškimi in državljanskimi pravicami mora nova ustava posebej navesti tudi določilo, da z izjemo pravnih kategorij klevete in žalitve oseb in javne morale, nihče ne sme biti policijsko preganjan, sodno obtožen ali obsojen zaradi svojih izjav, temveč le za dokazljive oz. dokazane storitve jasno opredeljenih kaznivih dejanj.

Ciril Zebot

CIRIL ZEBOT:

SLOVENIJA VČERAJ, DANES IN JUTRI

Franc Popit, Predsednik Ck Zveze komunistov Slovenije: "Z omalovaževanjem razredne politike so nam vsiljevali nacionalizem... Naj omenim Zebotovo teorijo 'nacionalne sprave'" (15. decembra 1971)

Edvard Kardelj, član Predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije: "Nekateri... govorijo o potrebi nekakšne 'nacionalne sprave' in to z lažnimi frazami o demokraciji..." (4. julija, 1972).

Knjigo profesorja Zebota, ki iz osnov narodne sprave gradi perspektive za iskreno samouspravno in resnično demokratično Slovenijo, lahko naročite pri Mohorjevi knjigarni v Celovcu, Viktringer Ring 26. Cena 7 DM.

GO AHEAD! BUY CANADA SAVINGS BONDS START SOMETHING GOOD TODAY

Začni nekaj dobrega danes z nakupom Canadian Savings Bonds! Ti so napredek za prihranjanje za bodočnost brez skrbi. Canada Savings Bonds so varna naložba. Ščitijo jih vse dobrih Kanade in plačajo dobre obresti iz leta v leto.

Novi Canada Savings Bonds dajo povprečno 7.30% na leto, če jih držite do zrelosti. Vsak \$100 bond začne z \$5.50 obrestmi v prvem letu, plačajo \$7.00 obresti v drugem in \$7.50 obresti za vsako leto od štirih naslednjih let in nato \$7.75 obresti letno. Povrhu tega lahko dobite tudi za obresti obresti; tako zraste vaših \$100. na \$233.25 v 12 letih.

Canada Savings Bonds so tudi takoj lahko vnovčeni za denar v vaši banki, kadarkoli, za celotno vrednost in seveda tudi za zasluženi obresti mi.

Canadian Savings Bonds je lahko kupiti. Domite jih v vrednosti od \$50. do omejitve pri \$50.000. Lahko jih kupite (a) za denar na mestu, kjer delate, v banki ali v naložbenih uradih. (b) z odplačilom s promocijo odtegotovanja za štednjo pri plačah, tam kjer delate. (c) ali z odplačevanjem preko mesečne štednje v vaši banki ali naložbenem uradu (za investiranje)

Napreduj! Začni nekaj dobrega danes! Kupi Canada Savings Bonds.

AMERIŠKA ZASTAVA V LJUBLJANI

Prvič v zgodovini je zapopolnila uradna ameriška zastava v Ljubljani, prestolnici Slovenije, ko so v začetku julija letos Združene države slovesno odprle Ameriški informativni center v Ljubljani. S tem se je začela nova doba kulturnih in informacijskih odnosov med Slovenijo in Združenimi državami Amerike. Med tem ko je Amerika imela že vsa leta svoje urade v Beogradu in Zagrebu, je bila Slovenija brez neposrednih stikov z ameriški oblastmi ali uradi. Tudi sedaj se ni uradnega ameriškega konzularnega zastopstva v Ljubljani, toda z odprtjem Informativnega centra — v Cankarjevi ulici 11 — nasproti Opera — je vendar napravljen prvi korak v pravi smeri. V Ljubljani plapola ameriška zastava, kar pomeni, da obstoje le neki direktni stiki. Tudi direktor tega Centra je Američan.

Osnovni del Centra je knjižnica, ki ima zdaj 4.500 knjig z vseh področij znanosti in književnosti. Tudi čitalniški del je bogato opremljen z skoraj vsemi ameriški vodilnimi revijami in publikacijami. Zelo popularni je glasbeni del, ki ima 1.000 ameriških plošč z kabinami za poslušanje. Treba je omeniti, da si interesentje lahko izposodijo — poleg knjig — tudi plošč in jih vzamejo na dom. Na razpolago so tudi magnetofonski trakovi. Knjižnica ima tudi projektorje za predvajanje filmov. Prostori so zelo lepo in smotno opremljeni, vendar bodo s časom premajhni, kajti že takoj po otvoritvi — čeprav v počitnicah — se je pokazalo, kako potreben je bil ta Center, posebno za studirajočo mladino in strokovne poklice. Dolej so namreč študenti morali segati le po nemških ali ruskih strokovnih knjigah, zdaj bodo imeli tudi dostop do ameriških in to z najrazličnejših področij znanosti, tehnike in umetnosti. Ze v počitniških mesecih je Center obiskalo vsak dan mnogo ljudi, zdaj s šolskim letom pa se je obisk — zelo povečal. Ameriški informativni center ima v načrtu tudi razna predavanja z ameriški profesorji in strokovnjaki, razne razstave in ve-

čere s predvajanjem filmov. In slovenska sredstva množičnega obveščanja (tisk, radio, TV) bodo lahko zdaj — če bodo hotela — dobila potrebno informativno gradivo iz pravega vira, da jim ne bo treba več prikazovati potvorbene podobe dogajanj v Ameriki.

Otvoritev Ameriškega Informativnega centra v Ljubljani je bila povezana s sprejemom za praznovanje Dneva ameriške neodvisnosti, 4. julija. Na otvoritev so prišli najvišji predstavniki Združenih držav v Jugoslaviji: veleposlanik Malcolm Tooncz Beograda, generalni konzul Orme Wilson iz Zagreba in drugi zastopniki. S slovenske strani se je vabilu na otvoritev odzvalo mnogo osebnosti javnega in kulturnega življenja, vendar najvišjih predstavnikov ni bilo. Slovenska oblasti ter znanstvene in kulturne ustanove so poslale svoje drugorazredne zastopnike. Zakaj, je stvar ugibanj. Vendar enega ni mogoče prezreti: Ameriški center v Ljubljani je bil le odprt četudi tri mesece kasneje — in sluzi svojemu namenu. In to zelo dobro. Ker so v načrtu ameriške knjižnice še za Sarajevo in Skopje, je želeli, da bi tudi Maribor dobil svojo knjižnico, saj tam nastaja novo veliko visokošolsko središče in s tem velika potreba po ameriških strokovnih knjigah in revijah. In morda bo delo ameriškega urada v Ljubljani le pripravilo merodajne kroge do spoznanja, kako potreben bi bil v Ljubljani — ameriški konzulat.

Slovensko okno v svet je odprto!

• Uradna turistična brošura Gradca v Avstriji nima samo poleg napisov pri slikah v angleščini in francoščini tudi besedilo v hrvaščini in slovenščini, marveč ima tudi posebno besedilo v slovenščini. Tovarna filmskih aparatov Eunig tudi očitno računa s številnimi slovenskimi kupci v Gradu, ker ima v trgovinah prospekt v slovenščini, v katerem je poleg nekaterih okornih besed črkostavec oz. korektor pozabil na nekaj strešic, čeprav jih ima na istih besedah na drugih mestih.

- Dobroimicje kreditnih zvez v Ontariju je po uradnih statistikah prvič presegle eno milijardo dolarjev. Kreditne zadruge v provinci imajo nad en milijon članov.
- Rafajznovke... v Quebecu pripravljajo nov finančni center v predmestju Ste. Foy "Caisse Laurier", kjer bodo imeli člani na razpolago bančne, zavarovalne in vzgojne služnosti. Center bo razpolagal tudi s skupnim knjigovodstvom za še devet drugih rafajznovk v okrožju Ste. Foy. Ščasoma nameravajo razširiti to komputerizirano knjigovodstvo na vse rafajznovke v provinci, ki jih je trenutno 1.285. Uradne ure bodo iste kot jih imajo trgovine v tem trgovinskem središču, to je 55 ur na teden.
- Sestdesetlanska mešana komisija znanstvenikov iz Poljske in Zapadne Nemčije dela pod pokroviteljstvom UNESCOa na teški nalogi, kako odpraviti neresnične zgodovinske podatke o drugem narodu iz šolskih knjig. Čeprav delo še daleč ni dokončano, je komisija predložila obema vladama 28 strani konkretnih predlogov za popravke.
- Po zakonih Zapadne Nemčije morajo politične stranke objaviti svoja finančna poročila. Za 1. 1970 se je izkazalo, da je dobila krščansko demokratska stranka največ darov, socialisti največ članskih prispevkov, brez dolgova pa je bila samo komunistična stranka.

VAŠE NOVE PRAVICE

O HIŠNEM PREBIVANJU

V PRENOVLJENEM

ZAKONU ONTARIJSKIH

ČLOVEČANSKIH PRAVIC

Zakon pravi, da nikomur ne sme biti zaničano hišno prebivanje vsled rase, vere, barve, spola, narodnosti, prednikov ali kraja rojstva.

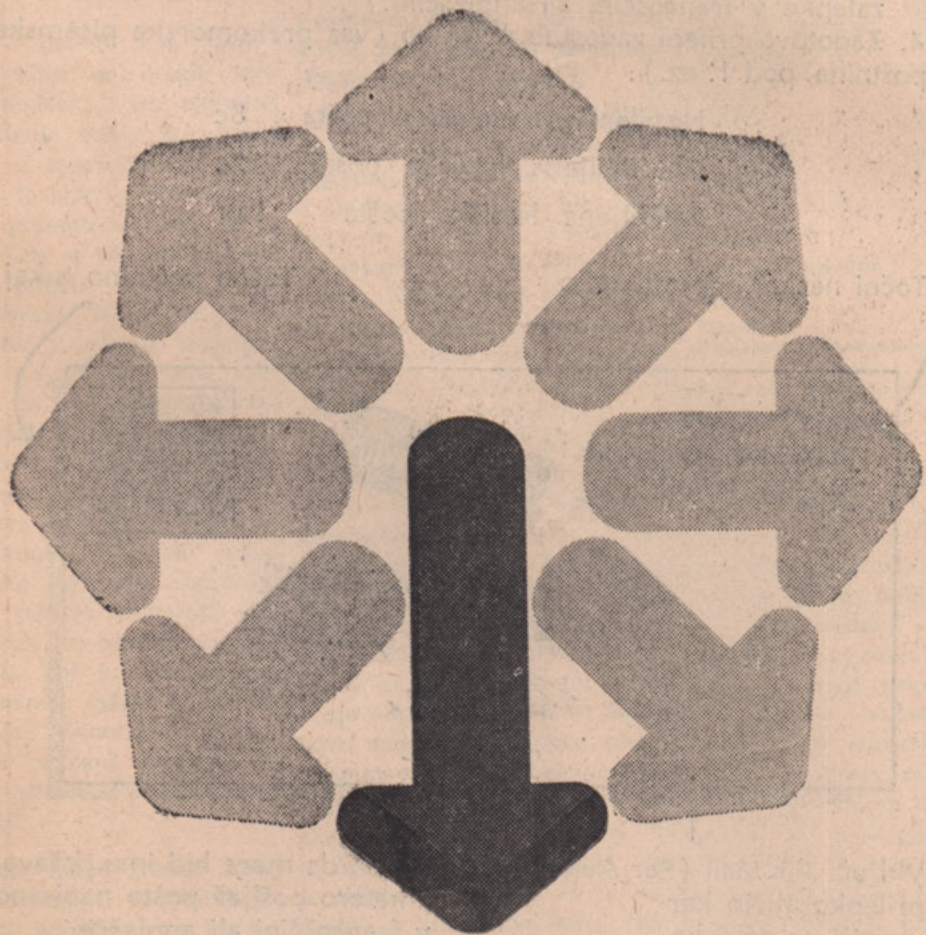
Hišno prebivanje (Housing accommodation) je označena kot vsako mesto prebivanja, razen ono, kjer lastnik hiše in njegova družina žive sami ter souporabljajo kopalnico in kuhinjo z najemniki.

Za nadaljne informacije stopite v stik z:
Ontario Human Rights Commission
400 University Avenue,
Toronto, Ontario 965-6841

Ali urade od "Ministry of Labour" v krajih: Barrie, Hamilton, Kenora, Kingston, Kitchener, London, Ottawa, Peterborough, Sarnia, Sault Ste. Marie, Sudbury, Thunder Bay in Windsor.

Ontario Human Rights Commission
Ontario Ministry of Labour

7.30%

POVPREČNE LETNE OBRESTI DO ZRELOSTI

† GEORG DRAHEIM ....

Nemci so izgubili enga svojih vodilnih združnikov

Ko se je udeleževal spominske slovesnosti v počastitev svojega predhodnika na mestu predsednika Nemške združne banke (Deutsche Genossenschaftskasse—DGK) v Stuttgartu, je 24. avgusta odpovedal srce sedanjemu predsedniku dr. Georgu Draheimu, ki je vodil združno banko od 1. julija 1964. Bil je star 69 let.

Pokojnik je združeval v sebi praktične dejavnost s teoretičnim znanjem in je bil na obeh področjih nadvse uspešen. Poučeval je tudi na univerzah, nazadnje kot honorarni profesor vseučilišča Marburg an der Lahn.

Njegovo delo "Združništvo kot tip podjetja" je doživelo dve izdaji. Jeseni 1967 je izšlo njegovo delo "K ekonomiziranju združug". Podnaslov knjige je: Zbrani sestavki iz teorije in politike združništva. Nad 300 strani obsegajoče delo obsega njegove sestavke, ki jih je napisal med leti 1954 in 1967 in so bili objavljeni v raznih strokovnih revijah in knjigah. Draheimu pripisujejo in z njegovim imenom identificirajo pojem, da je združba ob enem družba in podjetje. Nekateri ekonomski še danes odrekajo združbi značaj podjetja in trdijo, da je združba samo izvrševalec dela poslovanja poedinih gospodinjstev (Obširen članek, v katerem je povzeta ta debata, je napisal prof. George Davidović v Canadian C.I.R.I.E.C. Review "The character of the cooperative enterprise" 1. 4., št. 2., 1970, str. 27—92).

Kot predsednik združne banke je Draheim vedno podpiral znanstveno delo v zvezi z združništvom kot tudi podpiral ustanove, ki skrbje za izobraževanje zlasti osebja kreditnega združništva.

Nemška združna banka sama ima poseben znanstveni oddelek in eno najboljših strokovnih knjižnic združništva s kakimi 15.000 deli. Ob enem podpira finančno tudi vse znanstvene inštitute združništva na raznih nemških univerzah ter njihovo skupno glasilo Zeitschrift für das gesamte Genossenschaftswesen. Enako krije stroške poslovanja Delovnega občestva združnih inštitutov na nemških univerzah, ki je bilo ustanovljeno na Draheimovo pobudo. Delovno občestvo prireja mednarodne sestanke združnih teoretikov in praktikov vsake 3 leta. Letošnji kongres je bil na združnem inštitutu v Munstru. Predavanja teh kongresov izhajajo tudi kot knjige. Zadnje leta so jih pričeli izdajati v več jezikih.

Kako visoko so cenili pokojnega profesorja in predsednika Draheima priča dejstvo, da je 42 teoretikov in praktikov združništva izdalo nad 600 strani obsegajoč spominski zbornik v počastitev 65. letnice rojstva Draheima pod naslovom Genossenschaft und Genossenschaftsforschung (1968).

Profesor Draheim je igral tudi zelo vlogo pri nakupu gradu Montabaur v državi Hessen (blizu avtoceste Bonn—Frankfurt). Nemška združna banka je investirala velike vsote ter se obvezala tudi vnaprej finančno podpirati ustanovo, ki je postala najvišja rezidenčna šola za izobraževanje osebja kreditnega združništva v Nemčiji. Ker sta obe veji organizacij Raiffeisen ter Schultz—Delitzsch v procesu amalgamacije (združitev je bila že sklenjena ter je časovno omejena na poskusno dobo petih let), služi ta Akademija kreditnega združništva celotnemu kreditnemu združništvu Zapadne Nemčije. Znanstveni oddelek DGK je bil tudi aktivno udeležen v organizaciji muzeja kreditnega združništva v Nemčiji. Pri vsej tej delavnosti je bil pokojni dr. Draheim vedno navzoč s svojim interesom, navsveti in dejansko podporo.

Rudolf Čuješ

DA SE RESNICA PRA V SPOZNA, JE TREBA ČUTI OBA ZVONA

Dobili smo s prošnjo za objavo. Isti članek je g. župnik Alojzij Hribšek poslal na slovenske liste v Evropi, Argentini in Kanadi. Naš list bo odslej poročal iz "Bridgeport-a Conn." le poročila brez komentarja!

—Urednik.

Popolnoma slučajno mi je prišel v roke izvod slovenskega časopisa iz ene od zdmskih slovenskih naselbin. Naslov "Bridgeport, Conn." je pritegnil mojo pozornost, da sem prebral dopis. Dopisnik ni bil podpisan. Ko sem stopil v stik z urednikom in se z njim prijateljsko pogovoril, sem slišal, da se enaka poročila iz naše naselbine pojavljajo tudi v drugih slovenskih zamejskih in zdmskih časopisih. Ne bi verjel, da je to mogoče, pa bo menda že res: Nekdo nekje natisne, kar mu napiše njegov osebni znanec; drugi to ponatisnejo, ker je pač stalo v slovenskem časopisu; toda nihče se ne potruzi, da bi poizvedel, če so trditve resnične ali ne. Vsi so prezrli slovenski pregovor: "Da se resnica prav spozna, je treba čuti oba zvona." Vprašanje je seveda, če imajo novinarji sploh namen iskati in širiti resnico. Toda kadar je resničnost trditve naravnost povezana z dobrim imenom neke osebe, ali da se naravnost izrazim, kadar pomeni trditi nekaj, kar ni res, delati nekomu osebno krivico, tedaj dobi gornji slovenski pregovor velik moralen pomen. Nam, ki se skušamo držati krščanskih moralnih načel—govorim o časopisih, ki se prištevajo krščanskemu tabornu—, bi to moralo biti jasno. Izgovor, da gre v tem primeru za obrambo in ohranitev slovenskega jezika, ne more veljati. Saj bi resnica in poštenje morali biti pri takem delu prvo orožje. Mar smo pozabili, kako so brezbožniki v pol preteklem času zavajali naš narod z lažnimi gesli svobode in narodne zavesti?

Kaj imam v mislih?

V omenjenem listu najdem takele stavke: "Spet nekaj drobnih iz kraja, kjer je slovenstvo obsojeno na smrt. Tako vsaj mislijo tisti, ki bi naj slovensko misel gojili in jo ohranjali od skrajnih mej možnosti... Nova cerkev bo, kakor izgleda, samo angleška. G. župnik je nekomu dejal, da bo faro popolnoma poangležil. Tudi želja našega škofa je taka. Ameriški škofje bi pač radi, da bi ne bilo več narodnostnih far..." Drugeje v istem listu: "Ali ne zaboli Slovenca, ko bere poročila iz Bridgeporta, kjer slovenski duhovnik odpravlja načrtno v cerkvi vse, kar je slovenskega?" — Pa še tole: "Bila je navada, veljala že za časa ustanovitve župnije, pok. Mihaela Golob, da so imeli Hrvati vsaki mesec svojo hrvaško mašo in na nedeljo po prazniku Sv. Rešnjega Telesa tudi procesijo s Sv. Rešnjim Telesom po ulicah... Sedaj je vse to odpadlo."

Tako poje prvi zvon. Toda "da se resnica prav spozna...", hočete čuti drugega? Izrazil bom resnico, kakor jo sam poznam, v obliki kratkih izjav. Pripravljen sem postreči z dokazi za vsako trditev, če kdo želi in se obrne name. Želel bi, da bi pisec gornjih trditve storil isto.

1. Vsaka župnija ali cerkvena skupnost v tej škofiji mora biti finančno sposobna sama sebe vzdrževati in poleg tega izpolniti svoje obveznosti do škofije. Edina izjema je delo za špansko govoreče Portoričane, to podpira škofija. Kakor hitro pokaže kaka župnija, da ni sposobna ustrežati svojim finančnim obveznostim, je njena ukinitve neizbežna.

2. O slovenski župniji sv. Križa v Bridgeportu smo pogosto brali v časopisih v letih 1951—1961, ko je sprejemala nove naseljence in se je številčno in finančno spet okrepila. Poročila pa so utihnila po letu 1961, ko je dotok usahnil in je župnija začela nazadovati z veliko naglico. V letih 1965—66 je bil njen tedanji župnik dr. Andrej Farkaš kdaj imel pričnan, da župnija ne more preživeti selitve svoje cerkve, ko je

mestna obnova odločila, da bo cerkev odkupila in podrla.

3. Župnijo je zapuščal predvsem mlajši rod, mlade družine, na kakršnih sloni življenjska sila vsake skupnosti. Edini razlog, ki ga je bilo mogoče dobiti od nekaterih, ko so javili svoj odstop, je bil vedno: "Ker je edina nedeljska sv. maša v angleščini že ob devetih dopoldne."

4. Nasvet, da bi dodali še eno mašo v angleščini pozno dopoldne, je bil neizvedljiv. (tu del pripisanega nečitljivi) opomba-urednika) duhovnika je določeno po škofijski tarifi; a še to mora župnik povisati, če si hoče zagotoviti redno pomoč. En sam duhovnik pa ne more in ne sme opraviti več kot treh sv. maš v enem dnevu.

5. Med ljudmi, ki so zadnja leta prihajali redno k nedeljski sv. maši ob pol 11h, jih je bilo okrog polovica takih, ki ne razumejo slovenskega jezika. To so bili zlasti otroci, ki so prihajali s starši.

6. Župnik pri Sv. Križu je kmalu po svojem prihodu podvzel razne korake, da bi poznanje in ljubezen do slovenskega jezika in kulturnih vrednot poglobil v faranih. Začel je slovensko šolo za otroke, organiziral je koncerte narodnih pesmi, skušal izboljšati slovensko cerkveno petje, in še marsikaj.

7. Ko se je odločil, da bo nedeljsko sv. mašo ob pol 11h imel v angleščini, ohranil pa pri njej slovensko petje in svetopi-smenska branja, je to storil iz iskrene želje, da bi mlajšemu rodu dal možnost ostati pri slovenski cerkvi in s tem ohraniti župnijo pri življenju.

8. Župnik je v tem svojem cilju uspel. Danes župnija ni več v nevarnosti, da bo ukinjena. Številčno in finančno se je ustalila. Postavila si je novo cerkev. Slovenci imajo priliko razviti svojo kulturno delavnost brez vsake ovire. Župniku bo srce kipel od veselja in navdušenja, če se bo to zgodilo. Sam jim bo pomagal pri tem, kjer in kolikor bo mogel. Saj to je bil cilj njegovega dela zadnjih let.

9. Ob vsaki priliki župnik poudarja, da namerava in želi tudi v novi cerkvi okraniti eno nedeljsko mašo popolnoma slovensko. Zaveda se da pred oltarjem je njegovo prvo poslanstvo lomiti ljudem kruh božje besede na način, ki je najbolj uspešen. Če bodo slovenski starši učili svoje otroke slovenskega jezika, jim bo mogoče posredovati božjo besedo v njihovem materinem jeziku.

10. Novo župnijsko središče je sredi ličnega mladega naselja. Župnija bo verjetno pritegnila mnogo novih ljudi. Župnik želi in upa, da bodo slovenski farani ostali delavni in ponosni na svoja izročila, a ljubeznivi in prijazni do novih faranov. Tako bo župnija mogla ohranjati slovenski značaj, med tem ko se bodo njene finančne osnove okrepile.

11. Bridgeportski škof je osebno naklonjen slovenski župniji in drugim narodnostnim faram. V marsikakem primeru je župnik po njegovem nasvetu našel pot preko ovir, ki so jih stavili razni škofijski odbori in sveti, ki imajo odločilno besedo pri vodstvu škofije. — Kdor pozna delo, ki ga vrši monsignor Gino Baroni za etnično samozavet med ameriški katoliki v okviru in s podporo konference ameriških škofov, bo dvomil, da so ti škofje na splošno delu po farah.

12. Nikjer v farah zapiskih Sv. Križa ni mogoče zaslediti nobene vesti, da bi bil pokojni č.g. Mihael Golob kdaj imel redno mesečno hrvaško mašo, ali celo procesijo s sv. Rešnjim Telesom po ulicah. Pokojni dr.

IZ PAVLIHE:

ČIM VEČ DOLGOV.

"Nekateri naši ljudje nikakor ne morejo razumeti, da se naša država s tako lahkim srcem zadoljuje v tujini. Toda prav ti ljudje, oziroma vsi naši državljani so vzrok, da se Jugoslavija ne le "z lahkim srcem" zadoljuje, ampak da si zadolževanja v tujini celo želi.

Poglejte! Uradni podatki govore, da je bila naša država lani zadolžena za dve milijardi 444 milijonov dolarjev. Če to vsoto razdelimo na posameznega državljan naše države, pomeni da je vsak Jugoslovan zadolžen v tujini za 125 dolarjev.

Toda po drugih podatkih je pa spet res, da je vsota vseh domačih dolgov, torej dolgov, ki so jih naredili Jugoslavlani v domovini, precej višja od vsote dolgov Jugoslavije v tujini. Potemtakem je vsak Jugoslovan pri svoji državi zadolžen za več kot 125 dolarjev. Po nekaterih, vendar ne povsem preverjenih podatkih naj bi bila ta vsota kar 250 dolarjev.

Torej je naša država do tujine manj zahtevna, kakor so naši državljani do Jugoslavije. In prav zato se zveznim finančnim strokovnjakom zdi nesmiselno, da bi prav naša država kreditirala naše državljane. Naj jih tujina! Zato se torej zadolžujemo v tujini in tako je tudi prav."

PAVLIHA, 26. avg.

DROBNE IZ PAVLIHE:

— V boju proti inflaciji se pri nas strogo držimo olimpijskega gesla, da ni važno zmagati, ampak sodelovati.

— Spročili so, da bodo v kratkem sodili krivcem črnih koz. Mimogrede bodo obsodili tudi krivce nekaterih drugih večjih kozlarij.

— Peščica preživelih Trboveljčanov je po mestnih ulicah protestirala zoper onesnaževanje ozračja. Pri tem se jih je pet zadržalo, ker so preveč odpirali usta.

— Kako je bilo kaj z delovno disciplino, Peter, ko sem bil na dopustu?

— Imenitno, tovariš direktor! Po pisarnah sploh ne kuhajo več kave, ne berejo časopisov in ne rešujejo križank. Ze ves mesec samo še šahirajo.

— Izdelovalci zobotrebcev iz Slovenije so predlagali podražitev svojih izdelkov povečanja zobotrebcev. Kot dokaz za to so poslali posnetek s sej, zborov, sestankov in drugih množičnih zborovanj, ki kažejo, da imajo udeleženci poleg papirja in svinčnika še pol zobotrebcev za primer zaspanosti.

• Skofovska konferenca Jugoslavije je na zadnjem zasedanju obsodila dvojno številko revije Svenci (19 in 20), ki jo izdaja katolika založba "Kršćanska sodobnost" v Zagrebu, kot zbirko člankov, od katerih nekateri močno nasprotujejo katoliškemu nauku. Iz tega razloga zahtevajo škofi, da duhovniki ne razpečujejo te dvojne številke. Urednik revije dr. Šagi-Bunič je zaprosil skofovsko konferenco, naj se točneje izrazi, katere članke in v čem za-

Andrej Farkaš je imel od časa do časa za Hrvate posebno mašo, na primer ob Novem letu in Veliki noči. Sedanji župnik je tisti, ki je skozi več kot tri leta skrbel za redno mesečno hrvaško mašo, dokler ni število obiskovalcev postalo tako nezadovoljno, da so mu Hrvatje sami svetovali, naj se več ne trudi.

Taka so dejstva. V življenju ne moremo imeti vsega, kar si želimo. Bridgeportski Slovenci smo se znašli v tujini, kamor smo odšli po lastni odločitvi iz Bog ve kakšnih razlogov. Hočemo živeti tukaj, a si želimo kosček domovine vsaj v cerkvi, ki je zrasla iz krvavih žuljev naših prednikov. Tudi žulji nas novejših so zraven. Po šestdesetih letih so ta otoček skoraj zagrnil valovi, ki šumijo in se valjajo vse okrog. Prišel je duhovnik in poiskal način, da vsaj za keaj časa reši ta naš otoček popolne poplave. 15. avgust a 1972 Hribšek Lojze, župnik slovenske fare Bridgeport, Conn.

SLOMŠKA NA OLTAR

(Ob 110 obletnici njegove smrti) "Narod, ki svojih velikih mož ne časti, jih vredni ni", je zapisal škof Anton Martin Slomšek, čigar 110. obletnico smrti obhajamo. Umril je v Mariboru 24. septembra 1862. Ze ob njegovi smrti so rekli: "Umril je svetnik".

Zdi se, da vse premalo poznamo tega velikega moža: duhovnika, vzgojitelja, pisatelja, rodoljuba in navdušenega Slovenca ter gorečega apostolskega škofa. Cas, v katerega je božje Previdnost postavila Slomška, za Slovence ni bil ugoden. Ne v verskem, pa tudi ne v narodnostnem oziru.

Škof Slomšek je bil obnovitelj duhovnega življenja med Slovenci na Koroskem in na Spodnjem Stajerskem. Kot bogoslovni spiritual je hotel vzgojiti goreči in narodne zavedne duhovnike. Bogoslovce je učil slovenskega jezika, da bodo bolj uspešno delovali med verniki. Kot škof je v svojih pridigah in spisih vzpodbujal duhovnike in vernike v zvestobi do Boga in v ljubezni do slovenskega jezika. Grajal je narodno odpadništvo, ko je dejal: "Kdor svoj narod zataji in se sramuje materinega jezika, je podoben pijancu, ki v blato potepa dragoceni biser." Kako goreče je ljubil svoj materni jezik izpričuje njegove besede: "Kakor je bila moja prva beseda v slovenskem materinem jeziku, tako naj bo tudi moja zadnja". Njegova zasluga je, da se je ustanovila Družba Sv. Mohorja. Na milijone slovenskih knjig je šlo po tej družbi med Slovence in temu, se imamo tudi zahvaliti, da med Slovenci nepismenosti skoraj ni. V "Drobtinicah" je poučeval ljudstvo in ga vzgajal. Kako prijetno se še danes berejo

deva obsodba. Domnevajo, da sta povzročila cenzuro sestavka "Vještice i demonološka pučka vjerovanju u srednjem vijeku" ter "Prilog antropologiji spolnosti s povjnosnog gledišta".

njegovi sestavki. Koliko duhovne modrosti je v njih. In slovenska pesem ga slavi. Rad je pel slovenske pesmi. Da bi izpodrinil slabe, kvantarske pesmi, je napisal mnogo lepih slovenskih pesmi, ki so ponarodele n. pr. En hribček bom kupil" itd.

Največje zasluge za Slovence na Spodnjem Stajerskem pa si je Slomšek pridobil s prestavitvijo skofovskega sedeža iz oddaljenega St. Andraza na Koroskem v Maribor. Ogromne so bile zapreke, pa jih je pogumni škof srečno premagal. Ne takrat, še le danes vemo, kolikoga pomena je bila ta preselitev v narodnostnem pogledu. Slovenci na Sp. Stajerskem niso imeli škofa, ki bi razumel slovenski jezik. V Gradcu Slovincem niso bili naklonjeni. Škof Slomšek je s tem rešil spodnještajerske Slovence pomenčenja. V bogoslovju, katerega je škof Slomšek ustanovil takoj po prihodu v Maribor, so se vzgajali dobri versko goreči in narodno zavedni duhovniki. po slovenskem Spodnještajerskem je zavel ogenj narodnostne vneme in tudi verska obnova je bila uspešna.

Prav je, da se vedno znova in znova poglobimo v Slomškovo delo in njegove vzore. Kako lepo je nakazal bistvo pravega slovenstva. "Sveta vera bodi vam luč in materni jezik ključ do zveličavne narodne omike". Slovenci so se po Slomškovi smrti radi zatekali k njemu v svojih duševnih in telesnih težavah. Ko je njegovo truplo počivalo še v kapelici na starem pokopališču, sem večkrat videl tam napis: "Škof Slomšek, prosim te, pomagaj mi pri izpitih", pa tudi "Škof Slomšek, hvala Ti za uslišanje". Sedaj počiva njegovo truplo v baziliki Matere Milosti v Mariboru pod velikim oltarjem in čaka velikega dne, ko bo lahko postavljena na oltar v javno češčenje. Škofijski beatifikacijski proces je že davno zak-

ljučen in v Rimu se vodi sedaj nadaljni postopek za proglašitev k blaženim.

Slovenci imamo več svetniških kandidatov: Friderik Baraga, Anton Martin Slomšek, pripravila se tudi postopek za beatifikacijo škofa Janeza Gnidovca, ki je kot Slovenec vodil škopsko škofijo. Imejmo veliko zaupanje v te naše priprošnike. Ne pozabimo na škofa A. M. Slomška. Molimo za njegovo beatifikacijo in tudi gmotno podprimo postopek, ki se sedaj poteka v Rimu. Čim večje bo naše zaupanje v njega in v druge naše svetniške vzornike, tem preje jih bomo lahko tudi javno častili na oltarjih.

mg

Odpošlji pošto zgodaj in zagotovi, da ima pošiljka dovoljno poštnino

Drži se teh navodil in s tem zagotoviš, da bo pošiljka prišla na zaželenj mesto.

Za JUGOSLAVIJO odpošlji pred

Navadna pošta Zračna pošta
10. NOV. 8. DEC.
22. OCT. 6. DEC.

1. Pisma in karte Zavitki
2. Naslovi natančno. Zagotovi, da bo ime države v katero je pošta poslana napisan v francoščini ali angleščini.
3. Imeti moraš točni naslov odpošiljatelja na naslovni strani zalepke v francoščini ali angleščini.
4. Zagotovo prilepi zadostno poštnino (vsa prekomorska pisemska poštnina, pod 1. oz.):

Nezalepljena navadna pošta 8c
Nezalepljena letalska pošta 12c
Zalepljena letalska pošta 15c

Točni naslov odpošiljatelja

Točno poštnino tukaj.

Vključi Air Mail (Par Avion) prilepko ali jo kar napiši na zalepko.

Pomni, da mora biti ime države, v katero pošljaš pošto napisano v francoščini ali angleščini

Canada Post Postes Canada

KJE NAS ČEVELJ ŽULI?

(All staranje in bodočnost emigracije)

"Družabna pravda", ki jo tiskajo v Buenos Aires, Argentina, je v 26. letniku, 5 številki, 1972, na straneh 15-20 prinesla zgoraj imenovani članek izpod peresa g. Augusta Horvata. Nekaj odstavkov in zaključek sestavka, ki zadeva nas vse tu, ponatiskujemo za naše bralce, ker so sličnih misli kot v zadnji številki članek g. M. Geracičal) — Urednik.

— — — Emigraciji mora biti enkrat že jasno radi svojega lastnega obstoja, da sumničanja, prepri, obrekovanja, natolecjanja, podtikovanja ter razne ločitve duhov ne morejo pritegniti mladih ljudi k skupnemu delu. In ravno pri tem nečastnem delu prednjači del inteligence. Navadno gre pri vseh teh sporih za neko pravilnost poti, za obrambo večnoveljavni načel. Pri tem se pa postopa tako, da se ta načela branijo z brezobzirno breznačelnostjo in se teptajo osnovna načela človekovega dostojanstva.

Če bi prostor v naših publikacijah, ki ga uporabimo za pogrevanje medsebojnih razprtij dali na razpolago mladim ljudem, da bi nam povedali svoje mnenje in poglede in to v slovenščini, ki jo obvladajo, bi storili skupnosti in za njeno ohranitev veliko koristno in dobro delo. Marsikaj bi že bilo drugače, boljše. — —

— — — Pri vsem tem početju starejših mladina ni brezbrizna. Opazuje in dela svoje zaključke. Že precej let nazaj sem vprašal takrat še mladega fanta, sina enega izmed "vodilnih", zakaj ne sodeluje bolj aktivno v skupnosti, ali ga ke temu ne vzpodbuja vzgled očeta. Odgovor je bil kratak: "Ne verujem očetu". Sin ni veroval v slovenstvo in iskrenost prizadevanj svojega očeta! In takih primerov je več. Mladi se oddaljujejo, ker nam ne verujejo. Cuttijo, da jim ne povemo resnice. Ne rečem, da se jim laže, ne pove se jim pa vsega. Pride se do gotove točke, do gotove dobe in dejanj, potem pa molk. Godi se nam enako kot vladajočim doma. Tudi njim se je mladina oddaljila; je nimajo, ker ji ne povedo resnice. Zato sama brska po preteklosti in išče odgovorov na mnoga vprašanja, za mnoge dogodke. To stališče mladine nam tudi ponovno dokazuje; da se resnica ne da nikoli za vedno zapreti še v tako močan in hermetično zaprt zaboju. Pride čas, ko eksplozivna in plane na dan. Tega nikoli ne smemo pozabiti. In kaj poredimo, če se v bodočnosti mladi doma in v zdomstvu združijo za objektivno iskanje resnice? — — —

— — — Enako kot spore hočemo zvaliti na mlade vso našo preteklost, jim naprtiti naše trpljenje vojne in zdomstva. Kar z zadovoljstvom ugotavljamo, da smo že del našega trpljenja prenesli na naše mlade ljudi. Zelo se trudimo, da bi v naših otrocih videli svoj "trpeči obraz". Toda nihče nima pravice prenašati lastnega trpljenja na otroke, niti kot skupnost na vso našo mladino. Pripravimo jih na življenje tako, da bodo s pomočjo vere zmogli nositi vedno težo svojega dneva. Svoje težave pa nosimo sami, so samo naše. Če pa kdo tega ne zmore in mu križ postaja pretežak, posebno sedaj, ko postajamo starejši in se klic krvi in zemlje vedno močneje oglašava v nas, si naj poišče Simona iz Cirene med sebi enakimi, mladini pa gradimo skupnost veselih in vrljih ljudi.

Da bomo mogli graditi zdravo in zadovoljno skupnost, je nujno, da končamo po 26. letih svoj pot v Emavs in se enako kot učenca srečamo s Kristusom, ker le On nam lahko razjasni smisel trpljenja, njegove nujnosti in koristi za poznejše vstajenje. Če tega ne bomo storili, bomo hodili po

svetu z zavezanimi očmi in se gibali v začaranem krogu.

Pravilno vrednotenje trpljenja in zdomstva bo tudi naše slovenstvo postavilo na trdne temelje. Sedaj pa obstoja resno vprašanje, na čem mladina sploh gradi svojo slovensko zavest. Stalno ji ponavljamo, da je doma v Sloveniji ječa in trpljenje; proč od vsega, kar je tam. Ne ločimo ljudstva in režima. Mladim zato porajamo "Slovenijo v svetu", neke vrste surogat, ki bi naj nadomestil naravno navezanost na slovensko zemljo, ki je samo ena. Dveh Slovenij ne more biti. Če smatramo za "Slovenijo v svetu" zdomstvo, potem si bomo na jasnem, da je tega zdomstva vedno manj. Mladi pa bodo ohranili slovensko zavest, če jih bomo navezali na Slovenijo, ki raste, kjer je življenje. Le od tam more črpati sok za svojo rast poleg tega, kar lahko nudijo starši in skupnost na tujem.

Kot že rečeno komunističnega režima ni mogoče istovetiti s slovenskim narodom. Ta režim je prišel s pomočjo nasilja in ga bo prej ali slej tudi konec. Narod bo živel. Ta narod na slovenski zemlji so naši starši živeli ali mrtvi, bratje in sestre, sorodniki ter tisoči in tisoči tistih, ki se vsako nedeljo zbirajo v božjem hramu in združijo z nami v duhovno občestvo. Krajevna občestva vodi na stolice starih in mladih duhovnov, razlagalcev večnih resnic. Ker Duh veje kjer hoče, jim je za učitelje postavil Maksimilijana, Jožefa in Janeza. To občestvo, množice vernih, so resnični slovenski narod, so večina.

Ob tem razmišljanju se postavi vprašanje, zakaj, kje je vzrok, da tudi s temi rojaki, brati po krvi in veri, ki so z nami združeni v eno duhovno občestvo, ne smemo imeti nič skupnega. Zakaj nekateri dvojnijo v njihovo vero in slovenstvo. Bil so po ječah, preganjani, zapostavljeni in jih še zapostavljajo, a vztrajajo. So jamstvo slovenske bodočnosti. Zakaj potem proč od njih? Zakaj naj "gradimo Slovenijo" posebej in ne z njimi?

Odklanjanje vsega, kar je doma, tudi dobrega in poštenega, nas je tako prevzelo, da smo že praktično pozabili na svoje slovenstvo. Slovenska zavest je že pri mnogih neka vrste medalja, skrno zaprta v škatli, ki si jo nadenejo, kadar gredo na skupne prireditve, poslušajo govornika o naši revščini, se malo pocmerijo, potem pa medaljo zopet spravijo do prihodnje prireditve. Slovenstvo že sila trpi. V številnih naših domovih starši ne govorijo z otroci več slovensko in zato tudi njihovi otroci ne čutijo več slovensko. (Podčrtali mi! Urednik).

Za vse naše nadloge iščemo krivice drugod, le vase se bojimo pogledati. Stalno jamramo o naši majhnosti, ki naj bi bila kriva vse naše nesreče, a se istočasno ne nehamo klanjati velikim narodom. Nikoli si pa ne postavimo upravičenega vprašanja, ali še sploh v naši dobi in sodobnem svetu obstajajo majhni in veliki narodi. Če res nismo preveč številni pa bomo zato toliko bolj kulturno in duhovno delavni in močni, da polni meri doprinesemo svoj delež v življenju družine narodov. Kdor se pa pod nobenim pogojem ne more znebiti kompleksa majhnosti, si naj obleče dolge hlače, možko opaše in stori danes ter vedno svojo dolžnost, pa mu bo kompleks, majhnosti gotovo prešel. Mladim pa dajmo vzgled ponosnega in vedrega Slovenca, da znamo živeti v bratski slogi. To pa kar se velikokrat dogaja, ubija slovensko zavest v mladih ljudeh in so resnični heroji tisti, ki kljub temu vsemu še čutijo in mislijo slovensko.

Povedal sem samo nekaj odgovorov na vprašanje, zakaj nam mladina ne sledi, zakaj je nimamo. Jih je še veliko več: Iščimo jih. Toda ne ustavimo se samo

"VIDIM KANADO KOT ZEMLJO MNOGIH RAZLIK, TODA Z MNOGIMI DOPRINOSI, KI POMAGAJO NAPRAVITI NAŠO DOMOVINO MOČNO"

Ministrski predsednik Pierre Trudeau je povdaril da morajo imeti vsi kanadčani možnost gojiti in obnavljati svoje navade, običaje in tradicije — in biti soudeleženi tudi na sosedovih.

Prav zato je liberalna vlada sprejela mnogo-kulturnost (multicultural policy) za Kanado — in to pomeni podporo za vašo kulturo, kulturo vaših sosedov in vas vseh doprinosi naši družbi.

Ta pomoč ni nova od liberalna vlade. Odločitve ministrskega predsednika Trudeau-ja so čisto naravne izpolnitve desetletnega liberalnega dela — in to nudi dobrodoščilo ljudem iz mnogih zemelj, v njihovi želji napraviti si nov kraj življenja zase v Kanadi, iskati snidenja s prijatelji in sorodniki, doprinositi k uspevanju in kulturni življenjski njihovega novega doma.

Ta pametna izbira je podpirana po delu Trudeau-jeve vlade. Po 1968. je bilo vpostavljenih skoraj 1.000.000 novih del.

Rast in osebni zaslužek sta se dvignila za več kot \$800.— na vsakega možkega, ženske in otroka. Imamo najboljše stanje v zapadnem svetu, kar se tiče kontroliranja cene življenja in kanadska gospodarska rast je nam zavidana po vsem svetu.

Več truda je danega v možnost deliti našo dobro imetje med vsemi našimi državljani. Revni, neusposobljeni, mladi, bolni in brezposelni, vsi so pridobili z novimi in izboljšanimi vladnimi programi. Za najstarejše kanadske državljane je več hiš in novih davčnih olajšav in tudi pokojnine so bile povišane — s pridobitvami prikrojenimi za cene življenja.

Kaj lahko vi storite?

Vi, kot kanadski državljan, morete voliti. Skrbite, da si najdete čas za voljenje in bodrite vaše znane državljane, da naj podpirajo vlado, ki ima premo zgodovino mnogo-kulturnega razumevanja — te storitve, ki to potrjujejo. TISKANO PO NAROCILU KANADSKE LIBERALNE STRANKE.

TO SO DOBRE UTEMELJITVE ZA PODPIRANJE MINISTERSKEGA PREDSEDNIKA PIERRE TRUDEAU-JA IN VAŠEGA LIBERALNEGA KANDIDATA V PONEDELJEK, 30. OKTOBRA - VOLITE LIBERALCE.

Poštne številke v Jugoslaviji

Kot je razvidno iz poštних pečatov Jugoslavije, je tudi Jugoslavija uvedla poštne številke, ki so v rabi že v mnogih drugih državah. Slovenskim občanom so bile dodeljene naslednje številke:	
Ajdovčina	65 270
Brežice	68 250
Celje	63 000
Cerknica	61 380
Crnomenj	68 340
Domžale	61 230
Dravograd	62 370
Gornja Radgona	69 250
Grosuplje	61 290
Hrastnik	61 430

pri tem. Iščimo odgovarjajočih rešitev. Položaj res ni naj boljši, toda vzrokov za pesimizem zaenkrat še ni. Zamujeno se res težko nadomesti, lahko pa začnemo in skušamo popraviti naše pomanjkljivosti. Veliko je še mladih in kuštranih glav med nami, ki zvedavo in navihano gledajo okrog sebe in nas opazujejo. So polje, pripravno za setev semena bodočih kulturnih delavcev in ustvarjalcev. Začnimo sejati danes, da bomo lahko jutri želi. Začeti ni nikoli prepozno. Ne pričakujemo, da nam bo kdo od "velikih" dal navodila za naše delo, ne pričakujemo ponovno izkrcanje ali pomoči namišljenih zaveznikov. Delajmo sami s trdno voljo in velikim čutom odgovornosti, brez preprirov in sumničenj. Proč z nemarnostjo, ki misli, da emigracije in delokovanje otehtata trdo delo.

Idrija	65 280
Ilirska Bistrica	66 250
Izola	66 310
Jesenice	64 270
Kamnik	61 240
Kočevje	61 330
Koper	66 000
Kranj	64 000
Krško	68 270
Laško	63 270
Lenart	62 230
Lendava	69 220
Litija	61 270
Logatec (Dolenji)	61 370
Ljubljana	61 000
Ljutomer	69 240
Maribor	62 000
Metalika	68 330
Mozirje	63 330
Murska Sobota	69 000
Nova Gorica	65 000
Novo Mesto	68 000
Ormož	62 270
Piran	66 330
Postojna	66 230
Ptuj	62 250
Radlje ob Dravi	62 360
Radovljica	64 240
Ravne na Koroškem	62 390
Ribnica na Dol.	61 310
Sevnica	68 290
Sežana	66 210
Slovenska Bistrica	62 310
Slovenske Kojnice	63 210
Slovenj Gradec	62 380
Šentjur pri Celju	63 230
Škofja Loka	64 220
Smarje pri Jelšah	63 240
Tolmin	65 220
Trbovlje	61 420
Trebnje	68 210
Trzin	64 290
Velenje	63 320
Vrhnika	63 360
Zagorje ob Savi	61 410
Zalec	63 310

ZA 52. OBLETNICO PLEBISCITA NA KOROŠKEM ...

WE QUOTE:

AUSTRIANS RIOT OVER SLOVENE ROAD SIGNS

THE TORONTO STAR, Monday, Oct 16, 1972 Page 28.

By Richard Homan

Special to The Star

VIENNA. — Fifteen thousand persons demonstrated against the government in southern Austria yesterday after several nights of ram-paging and destruction in one of the nation's most serious domestic crises in recent years.

The demonstrators, most of them German-speaking rightists, oppose a recent decision by the regime of Chancellor Bruno Kreisky and the provincial government of Carinthia to provide dual-language road signs in areas with sizeable Slovene populations—as required by the 1955 treaty granting Austria its postwar independence.

Signs at the approaches to the 205 cities and villages have been ripped down almost nightly for two weeks by mobs in noisy caravans of up to 400 autos. Each morning, they are replaced by road crews. Acting under strict central con-

trols designed to avoid greater violence, police have made no arrests and have not really tried to protect the signs.

Late Tuesday, at ceremonies marking the 52nd anniversary of the plebiscite in which southern Carinthia voted to remain with Austria rather than Yugoslavia after World War I, aides to Hans Sima, the governor of Carinthia, were roughed up and police had to use force to rescue Sima from the angry, German-speaking crowd.

The situation has been made more serious by neighboring Yugoslavia's keen interest in the Slovenian minority. Twice last week, the Yugoslav foreign ministry complained to Vienna about the incidents and Belgrade has steadily increased pressure on Austrian regimes to comply with the minority rights provisions of the 1955 treaty.

The Yugoslav press in recent weeks has been highly

critical of the Kreisky regime's handling of the affair and Kreisky, in a statement after Tuesday's eruption, said the German-speaking militants were "endangering peace in Central Europe".

Opposition to the signs stems from the ill feelings left by World War I and II, in which Austrians and Slavs fought each other, and the residual German nationalism that readily accepted Hitler in 1938.

Yesterday's demonstration in Klagenfurt, the capital of Carinthia, was the largest so far, but little violence was reported, except for the removal of more road signs.

The precise number of Slovenes in southern Carinthia is disputed. Census declarations have fluctuated widely since World War I, reflecting prevailing political conditions. In the 1961 census, 25,500 persons, about 23 per cent of the population in southern Carinthia, listed their language as Slovene.

Washington Post

KNJIGE in REVIEJE

The Canadian CIRIEC Review, letnik IV., št. 1., znanstvena revija za preučevanje združništva in javnega gospodarstva, prinaša naslednje vsebine: J. Proulx, Razvoj združnega gospodarstva v Quebecu; C. Gregoire, Razvoj združne zakonodaje v Quebecu; G. Bernier, Ribiška industrija in vloga Zedinjenih ribičev Quebeca; R. Cujes, švedska rešitev združne demokracije; G. Davidovič, Ameriški prispevek združni teoriji in praksi. Revija priobčuje francoski povzetek angleških in angleški povzetek francoskih člankov. Ocenjena je tudi vrsta publikacij s področja združništva. —dres.

Bogoslovni Vestnik, leto XXXI, zvezek 1-4. Uvodni prispevki obsegajo predavanja na teološkem tečaju v Ljubljani (14-15. aprila 1971): V. Grmič, Vera v Boga v času "božje smrti", referat I. Pajk; A. Strle, Hierarhija resnic — referat R. Končič; A. Nadrah, Nekatere današnja vprašanja iz nauka o sv. evharistiji — referat R. Gašper; F. Plemenitaš, Kristus Bog in človek. Slede razprave, ki se nanašajo na razsežno področje: V. Bevk, Apo-

stolsko pismo "Pastirska služba" II; V. Dermota, Izkustvo človeške ljubezni kot predpogoj uspešnega prvega obhajila; S. Janežič, Pogled v rusko duhovnost; F. Rozman, Znamenje na nebu (Raz 12, 1); S. Steiner, Ali sme dr. J. Kuničič kritizirati francoske škofe; T. Stres, Mit, filozofija in razodetje — Teološko estetika Hansa Ursua von Balthasara; A. Strle, Izvirni greh in poligenizem ter Kristusova človeška vednost po razlagi nekaterih današnjih teologov R. Valenčič; Prenova posameznika in krščanskega občestva v duhu evangelija. Poročila in pregledi prinašajo: V. Dermota, Tečaj za izpolnjevanje katehetov, ter M. Žnidar, Kristus v delih Dostojevskega. Dve kratki osmrtnici sta posvečeni umrlima dekanu teološke fakultete dr. M. Miklavčiču ter prelatu dr. J. Ukmarju. 312 obsegajoči letnik zaključuje ocene. Kot je razvidno iz vsebine, ne služi Bogoslovni Vestnik samo bogoslovcem in duhovnikom, narveč ima dovolj zanimivega gradiva za vsakega izobraženca, ki ne mara ohraniti svoje vere na stopnji primitivnosti. —dres.

SLOVENSKEGA TISKA

Odgovornost nosi vedno večina

Pod tem naslovom je izšel v uglednem avstrijskem tedniku dne 3. junija 1972 tehten in obširen članek v zvezi s trenutnim manjšinskopolitičnim položajem na Koroskem, ki ga je napisal znani avstrijski publicist dr. Wolf In der Maur. Izhodišče njegovim izvajanjem je izpoved avstrijskega pesnika Guida Zernatta o nacionalizmu, ki ga je rodilo 19. stoletje.

Wolf In der Maur je izdal leta 1967 na Dunaju knjigo Guida Zernatta "O bistvu nacije". Korosček Guido Zernatto je bil 1938 minister v zadnji avstrijski vladi pred drugo svetovno vojno, leta 1943 pa je umrl v New Yorku, kjer je deloval nazadnje kot asistent na "Fordham University".

Kdor je prebral uvod v Zernattovo delo, napisal ga je dr. Wolf In der Maur, tembolj razume osnovna gledanja avstrijskega publicista v članku "Problemi z manjšinami v Avstriji so le deloma političnega značaja" ter z glavnim naslovom "Odgovornost nosi vedno večina" v tedniku "Die Furche".

Dr. Wolf In der Maur je tedaj v uvodu zernattove knjige v zvezi s posledicami obeh svetovnih vojn zapisal: "Naj bodo njih vzroki mnogostevilni: v glavnem izvirajo iz narodnostnega vprašanja, ki prevéva 19. in 20. stoletje. Nacionalen, nacija, nacionalizem — so pojmi, ki so dobili sčasoma vedno nov prizvok, dokler ni prišla Evropa elta 1945 do spoznanja, da so bile to nazadnje vendar le mrtvaške barve".

• Iz škofije Rottenburg (Nemčija) se je obvezalo 40 odstotkov duhovnikov, da bodo odstopili 1,2 odstotka svojih plač za podporo duhovnikov na Malawi v osrednji Afriki. Sedaj je takih duhovnikov 616.

• Pri Divljakovcu, vzhodno od Kragujevca, so odprli jano, o kateri zatrjujejo, da bo teknovala Postojnski jami po velikosti in bogatosti kapnikov.

**PROSIMO!
PORAVNAJTE
NARČNO, DARIJTE V
TISKOVNI
SKLAD!**

In leta 1972? Manjšinsko vprašanje v Avstriji je le deloma rečeno. Dr. Wolf In der Maur svari v svojem članku v dunajski "Die Furche" pred brezbriznostjo, češ: "Kaj morem že jaz zato?" Nato nadaljuje: "Prej nakazano naziranje je vprašanje, ki se tiče vseh Avstrijev, predvsem pa Koroscev. Vsi morajo na to vprašanje odgovoriti. To celo vsak dan: seveda tudi naši slovenski rojaki, ki bi stredili slabemu nasvetu tam, kjer nekateri zagovarjajo radikalizem. Pa tudi tu moramo končno reči: Glavno odgovornost za lagor manjšine in največjo možno zadovoljnost, v kateri naj manjšine prosto in brez težav živijo, nosi zmeraj večina. Večinski narod ima nalogo ustvariti pogoje, v katerih bi hotel živeti tudi sam, če bi bile prilike ravno nasprotné.

Zvečer, ko strmino v televizijski zaslon, se nam stalno prikazuje svet težko razumljivega strahu. Vskovrstni narodnostni in verski izgredi napljujejo televizijska poročila. Mnogi od nas se pri tem prijemajo za glavo".

Dr. Wolf In der Maur zaključuje svoj članek o koroskih Slovencih: "Ali naj ob vsem tem res prezremo naš lastni problem? Zadnji čas je, da ga modro in pravično režimo".

Dr. V. Inzko
"Naš tednik"

WE QUOTE . . . SAINTHOOD URGED FOR MISSIONARY

"The New York Times, Tuesday, September 19, 1972"
Tribunal Ends in Michigan on Bishop Baraga's Case

MARQUETTE, Mich., Sept. 18 — The first step toward achieving sainthood for the Most Rev. Frederic Baraga, a 19th-century Roman Catholic missionary, is being completed here as the findings of a special tribunal are being packaged for review and action by the Vatican.

Bishop Baraga, born in Slovenia in 1797, came to America in 1830 as a missionary and spent 37 years ministering to Indians in Michigan and parts of Wisconsin, Minnesota, and the Canadian province of Ontario. The first bishop of the Sault Ste. Marie-Marquette Diocese, he died in 1868 and is buried in a crypt within St. Peter's Cathedral here.

The testimony presented to the tribunal represents more than 30 years of research conducted largely under the direction of the Bishop Baraga Association here.

According to the Rev. Charles J. Strelieck, judge of the tribunal, among those who testified were Mr. and Mrs. Chauncey Moran, of Big Bay, who said that Mr. Moran owed his recovery from removal of a cancerous kidney to his prayers to Bishop Baraga to intercede in his behalf.

Father Strelieck said another witness, Bernard Lambert, 43, clerk of Baraga County and author of a biography of the bishop, testified that after praying to Bishop Baraga for help, he had been cured of arthritis. His "miracle" is one of the factors that must be judged in Rome, Father Strelieck said.

Decision Up to Pope
The cause for canonization of Bishop Baraga was offi-

cially initiated in June by the Most Rev. Charles A. Salatk, Bishop of the Diocese of Marquette. He selected a tribunal that included two priests serving as associate judges with Father Strelieck, a postulator (a priest acting as attorney for the plaintiff), a promoter fidei (acting as a combination devil's advocate and watchdog to see that the procedures are correctly followed) and two notaries.

The proceedings are termed "informative" because they are necessary to inform the Vatican that the diocese has a candidate for sainthood and the reasons why.

At the Vatican, the case is reviewed by the Congregation for the Causes of Saints, which may ask the local tribunal for further information.

The ultimate decision is made by the Pope, based on the conclusions of the congregation.

If Bishop Baraga is granted sainthood, he would be the second American so honored. The only other was Mother Frances Xavier Cabrini of Chicago.

Three Americans have been beatified, a step below canonization as a saint. They are Mother Elizabeth Seton of New York, the Most Rev. John Neumann, a 19th-century Bishop of Philadelphia, and Sister Rose Philippine Duchesne, founder of the United States branch of the Society of the Sacred Heart.

The pre-Revolutionary War Indian woman, Katherine Tekawitha, is among a few other Americans being considered for canonization.

Since there is no one alive who knew Bishop Baraga, the

bulk of the evidence before the Marquette tribunal was supplied by priests and scholars who have read and collected the voluminous writings of the missionary. These include sermons, primers and grammars (written in Chippewa, English, French and German) and histories.

Some Indians Object
Until copper and iron ore mining and lumbering began in the eighteenth-forties in Michigan's Upper Peninsula, Bishop Baraga's congregation was Indian, and the bulk of the testimony was devoted to the missionary's work among the Indians, helping them toward self-government and a Christian way of life.

Asked whether he thought present-day Indians degraded Bishop Baraga as a saint, Father Strelieck said there was a small body of young Indians who disliked him because he referred to their ancestors as savages and pagans.

"But those were technical terms of the time, which did not have the same derogatory meaning they do today," Father Strelieck said.

Michael Wright, editor of a newspaper published by Indian students at Northern Michigan University here, differs.

"Bishop Baraga wrote there is no animal worse than a drunken Indian and that our own religion depends on how loud we can yell," Mr. Wright said. "We can't see that he ever did us any good."

However, Father Strelieck thinks that the cause of canonization for Bishop Baraga is "so good" it will take only three or four years to obtain it, as opposed to the much longer time usually required.

Narodnostna sestava Jugoslavije

Zadnje ljudsko šteje v Jugoslaviji kaže naslednje narodnostno šilko:

	1961	1971	indeks porasti
Srbi	7.806.152	8.432.524	108
Hrvat	4.293.809	4.803.497	111
Slovenci	1.589.211	1.718.096	107
Makedonci	1.045.516	1.202.761	115
Črnogorci	513.832	608.071	118
Mohamedanci	972.960	1.218.732	125
Jugoslovani	317.142	408.903	129
Albanci	914.733	1.243.451	136
Madžari	504.369	515.012	101
Turki	182.946	221.947	121
Slovaki	86.433	89.965	104
Rumuni	60.862	60.188	86
Bolgari	62.624	62.687	100
Ukrajinci	38.619	41.092	106
Romi (Cigani)	31.674	47.620	150
Ostali	128.408	130.490	103

Celotna Jugoslavija 18.549.291 20.806.537 112

Mohamedanci dejansko ne predstavljajo etnične skupine v strogem pomenu besede. Prijaja za mohamedanca lahko pomeni ali večjo pomembnost verske pripadnosti kot pa narodnostne, ali pa tudi izmik iz žilene, da se ne označijo niti za Srbe niti za Hrvate, ki jih oboji hočejo pripisovati vsak svoji narodnosti. Kot kaže, inčeks rasti, se najhitreje množe cigani, za njimi Albanci in mohamedanci. Tudi "Jugoslovani" so izraz zamotanosti narodnostnega vprašanja v Jugoslaviji. Hitri porast (125) verjetno ne odraža toliko večje rodnosti onih, ki so se 1. 1961 prijavili za Jugoslovane, marveč učinkovitost komunistične sistematične rabe izraza "Jugoslovani" tudi v primerih, ko bi bilo ime narodnosti bolj primerno. Na

obisku v Sloveniji je možno opaziti da uporabljajo ljudje v vsakdanjem govoru zelo pogosto izraz "Jugoslovani" ali "jugoslovanski", ko bi bil mnogo primernejši izraz "Slovenec" ali "slovenski". Od narodov, ki se smatrajo za sestavne narode Jugoslavije, imamo Slovenci najnižjo porast, od manjšin kajzo nazadovanje Rumuni, dočim je ostalo število Bolgarov skoraj nespremenjeno.

V Sloveniji je bilo 1. 1971 na 1.000 prebivalcev živorojenih (v oklepajih so podatki za čelo Jugoslavijo) 16,7 (18,0), umrlih 10,4 (8,6), naravni prirastek 6,3 (9,4). V celotni Jugoslaviji sta imeli Slovenija in Hrvaška največje število umrlih Hrvatstva 10,1. Najnižjo umrljivost izkazuje Črna gora, 5,8.

• Nemaški katolčani so zbrali za pomoč nerazvitim deželam v 1. 1971 105.100.000 DM. Postna zbirka Misereor je prinesla 52,2 milijona, zbirka z določenim namenom 4,4 milijona ter akcija "bratovska delitev" 1,6 milijona. Skofije so do dale iz svojih rednih sredstev 10,9 milijona, iz javnih sredstev pa so uporabili 36 milijonov DM. To so sredstva, ki jih nakazujejo javne oblasti za razne projekte v državah tretjega sveta v režiji katoliških organizacij za razvoj. V letu 1971 je bilo odobrenih 1323 projektov, katerih preračunani stroški znašajo 125,4 milijona DM. Odobreni projekti se razdelijo: 324 na Afriko, 444 na Latinsko Ameriko, 262 na Srednji Vzhod, 225 na Daljnji Vzhod, 5 na Evropo, 63 na mednarodne projekte. Za upravljanje vse te dejavnosti uporabijo 3,2% stroškov, stroški z nabirkami pa znašajo 1,3% odobrenih strokov projektov.

• Raziskava urednikov srednješolskega časopisa Rennbahn Express v Salzbrugu v Avstriji je odkrila med drugim, da smatra samo 8% gimnazijcev v

starosti od 15 do 18 let učenje za "hobby", 22% televizijo, 37% na obiskuje najrajsi diskoteke in kavarne. Za politiko se zanima 60% dijakov, ki pa črpajo do 96% politično vzgoje iz časopisov. Zato bi 63% vpsalo politično vzgojo kot predmet, če bi bila vključena s šolski program. 35% jih je izjavilo, da nimajo nobenega določenega političnega vidika 59% ni zadovoljnih s sedanjim šolskim sistemom; očitajo mu zastarele metode, preveč zgodovine ter premalo prakse.

• Po pisanju mlade časnikarke Monike Bauch, ki piše za komunistični partijski list "Neues Deutschland" v Vzhodni Nemčiji, sta ples in obiskovanje kina najbolj priljubljeni delavnosti vzhodno nemške mladine v njihovem prostem času.

• Na sporedu pevskega zbora slovenske gimnazije v Celovcu sta bili tudi dve skladbi skladatelja in izdajatelja koroskih slovenskih narodnih pesmi Luke Kramolca, da so proslavili 80 letnico njegovega rojstva. Jubilat je bil na akademiji osebno navzoč.

G. Robert Stanfield, g. John Diefenbaker in g. Claude Wagner, razgovoru o kanadskih federalnih volitvah.

BREZPLAČNA POMOČ ZA VSA VSELITVENA VPRAŠANJA

Izpolnitev prijave pole je brezplačna. Vselitveno izpraševanje (interview) je brezplačno. Če ne govorite dobro angleško ali francosko, ne skrbite. Mi vam nudimo prevajalca brez stroškov za vas.

Ljudje v naših Canada Immigration Centres vam pomagajo na vsakem koraku, v katerem koli vselitvenem vprašanju (immigration problem.) Vse to je brezplačno.

Cetudi bi bila vaša začetna prijavnica neodobrena, vam mi lahko pomagamo z nadaljnimi brezplačnimi nasveti. Pravico imate do preglednega zaslišanja (review hearings) in če želite, si lahko pripeljete nekoga s seboj, ki vam lahko pomaga. Mnogi pošteni svetovalci zaračunajo za to uslužnost malenkostno odškodnino. Nekateri pa so drugačni. Bodite previdni! Pridite in se pogovorite z nami o vašem problemu. Mi smo tu, da vam pomagamo. V Torontu nas lahko kličete preko telefona na 362-7721.

Vse kanadske vselitvene uslužnosti so brezplačne

Canada
Immigration
Centre

Manpower and
Immigration
Bryce Mackasey, Minister

Centre
d'Immigration
du Canada

Main-d'œuvre
et Immigration
Bryce Mackasey, Ministre